

ZAKON Br. 03/ L-007

O VANPARNIČNOM POSTUPKU

Skupština Republike Kosovo,

Na osnovu člana 65.(1) Ustava Republike Kosovo,

U cilju stvaranja zakonskih odredbi i pravila prema kojima sudovi postupaju i odlučuju o ličnim, porodičnim i imovinskim pravima i interesima koji se rešavaju u vanparničnom postupku; kao i

U cilju izgradnje sistema zakona za rešavanje sporova u vanparničnom postupku skladu sa međunarodnim standardima,

Usvaja

ZAKON O VANPARNIČNOM POSTUPKU

PRVI DEO

POGLAVLJE I

OPŠTE ODREDBE

Sadržaj zakona

Član 1.

1.1 Ovim zakonom utvrđuju se pravila po kojima sudovi postupaju i odlučuju o ličnim, porodičnim i imovinskim pravima i interesima, kao i o drugim zakonskim pravima i interesima koji se rešavaju u vanparničnom postupku.

1.2 Odredbe ovog zakona primenjuju se i na ostalim pravnim pitanjima o kojima zakonom nije predviđeno da se rešavaju po pravilima parničnog postupka.

Primena zajedničkih odredbi u posebnim postupcima

Član 2.

Opšte odredbe ovog zakona primenjuju se u posebnim vanparničnim postupcima uređenim ovim zakonom ukoliko nije predviđeno drugačije kao i u ostalim vanparničnim pitanjima za koja proceduralna pravila posebnim zakonom nisu određena.

Shodna primena zakona o parničnom postupku

Član 3.

U vanparničnom postupku shodno se primenjuju odredbe Zakona o vanparničnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije predviđeno.

Pokretanje vanparničnog postupka

Član 4.

4.1 Vanparnični postupak se pokreće se po predlogu fizičkog ili pravnog lica ili na predlog državnog organa određenog ovim ili drugim zakonom.

4.2 Vanparnični postupak pokreće sud po službenoj dužnosti samo u slučajevima i pod uslovima određenih ovim zakonom ili nekim drugim zakonom.

4.3 Ako postupak nije pokrenuo organ koji je za to ovlašćen, sud će neodložno obavestiti takav organ da je postupak pokrenut na predlog drugog subjekta.

a) u takvom slučaju sud će odrediti rok nadležnom organu za prijaljivanje učestvovanja u pokrenutom postupku.

b) do protoka roka sud će stati sa postupanjem, ako je to potrebno radi zaštite interesa učesnika u postupku ili zaštite javnih interesa.

c) organ starateljstva pravo učešća u postupku koji je inicirao drugi subjekat može koristiti i nakon isteka roka iz stava 3 ovog zakona.

Učesnici u postupku Član 5.

5.1 Učesnikom u vanparničnom postupku smatra se subjekat koji je pokrenuo postupak, subjekat o čijim se ličnim pravima i interesima raspravlja i odlučuje u postupku kao i državni organ koji učestvuje u postupku na osnovu zakonskog ovlašćenja.

5.2 Državni organ ima svojstvo učesnika u postupku i kada je postupak pokrenulo neko drugo ovlašćeno lice, a taj organ odlučuje da li da učestvuje u njemu nakon što je o tome upoznat od strane suda.

5.3 Svojstvo učesnika u postupku, s pravom postupanja u konkretnim pravnim stvarima, sud može da prizna i oblicima udruživanja koji nemaju svojstvo pravnog lica, ako ispunjavaju uslove predviđene zakonom o parničnom postupku i ukoliko se pitanje koje je predmet suđenja neposredno odnosi na njih.

5.4 U smislu ovog zakona, predlagačem se smatra lice, odnosno organ, na čiji predlog je pokrenut postupak. Protivnikom predlagača smatra se lice prema kome se ostvaruje lično pravo ili pravni interes predlagača.

Lica koja uživaju posebnu zaštitu Član 6.

6.1 U vanparničnom postupku, sud po službenoj dužnosti preduzima mere radi zaštite ličnih prava i pravnih interesa maloletnika koje nisu pod starateljstvom roditelja, kao i radi zaštite ostalih lica koja nisu u mogućnosti da se sama staraju o zaštiti svojih prava i interesa.

6.2 U slučajevima u kojima se u vanparničnom postupku istražuju i rešavaju stvari lica pod posebnom zaštitom, sud će obavestiti organ starateljstva o započetom postupku, pozvaće ga da učestvuje u sudskim parnicama i dostaviće mu podneske učesnika postupka i donesene odluke protiv kojih je dozvoljeno sredstvo pobijanja. Sud postupa na ovaj način i kada organ starateljstva nije pokrenuo postupak i nije prijavio učesče u njemu nakon dobijanja obaveštenja od suda o pokretanju postupka od strane drugog lica.

Ovlašćenja organa starateljstva Član 7.

Organ starateljstva, u vanparničnom postupku nema prava da pokreće procedure, može izvršiti sve proceduralne radnje radi zaštite prava i pravnih interesa maloletnika i lica pod posebnom zaštitom i naročito iznositi relevantne činjenice koje nisu izneli učesnici postupka, predložiti pribavljanje dokaza i upotrebljavati sredstva za pobijanja odluka.

Izvršenje radnji od strane lica bez proceduralne nadležnosti Član 8.

Sud može dozvoliti da učesnik u postupku i kada nema poslovnu nadležnost, izvršava proceduralne radnje radi ostvarivanja prava i interesa koji mu pripadaju, a ako je u stanju da shvati značenje i posledice takvih radnji.

Raspoložive radnje u ličnim i porodičnim pitanjima

Član 9.

9.1 U vanparničnim pravnim stvarima koje se odnose na lično ili porodično stanje učesnika u postupku, ali i u drugim vanparničnim stvarima koje se odnose na zakonska prava i interes koja učesnici ne mogu raspolagati u postupku pred sudom, učesnik ne može odustati od zahteva, ne može potvrditi zahtev protivnika niti da zaključi sudsko poravnanje.

9.2 U postupku iz stava jedan ovog člana sud po službenoj dužnosti ima pravo da utvrdi relevantne činjenice koje nisu podneli učesnici postupka kao i da utvrdi takve činjenice koje među njima nisu sporne.

Načelo javnosti

Član 10.

10.1 Vanparnični postupak je javan.

10.2 U postupku u kome se odlučuje o ličnim ili porodičnim pitanjima javnost se isključuje, osim kada se postupak odvija za proglašenje za mrtvog ili za smrt fizičkog lica.

Odlučivanje o stvarima van ročišta

Član 11.

11.1 Sud odlučuje o zahtevima učesnika na osnovu rasprave na ročištu samo u slučajevima kada je to određeno zakonom ili kada proceni da je održavanje ročišta potrebno radi razjašenja ili utvrđivanja odlučnih činjenica ili kada smatra da zbog ostalih razloga održavanje ročišta je potrebno.

11.2 Nedolazak nekog od učesnika na ročište ne sprečava sud da nastavi postupak, ako u slučajevima određenih zakonom nije drugačije određeno.

11.3 Sašlušanje učesnika u postupku može se obaviti i u odsustvu ostalih učesnika ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Povlačenje predloga

Član 12.

12.1 Predlog kojim je pokrenut postupak može se povući do donošenja prvogstepenog rešenja o rešavanju stvari.

12.2 Predlog podnet od strane više lica povlači se njihovom zajedničkom izjavom ukoliko zakonom nije drugačije određeno.

12.3 Smatra se da je predlagač povukao predlog ako se ne pojavi na prvom ročištu na koje je uredno pozvan. Ovo pravilo ne važi ako postoje javno poznati razlozi koji su sprečili predlagača da dođe na ročište.

12.4 Opravdane razloge izostajanja predlagača sud može uzeti obzir i bez izjašavanja ostalih učesnika postupka dok im se ne dostavi rešenje o povlačenju predloga.

Povlačenje predloga nakon donošenja rešenja

Član 13.

13.1 Predlog kojim je pokrenut vanparnični postupak može da povuče njegov podnosilac i nakon donošenja prvogstepenog rešenja dok se on ne završi pravosnažnom odlukom.

13.2 Povlačenje predloga u slučaju iz stava jedan ovog člana može se izvršiti ako se ne vređaju prava ostalih učesnika na koje se odnosi prvostepeno rešenje, odnosno samo ako oni daju saglasnost o povlačenju predloga u pomenutoj fazi postupka.

13.3 Ako je predlog, kojim je pokrenut postupak povučen nakon donošenja prvostepenog rešenja, prvostepeni sud će poništiti takvo rešenje i okončati postupak.

Teritorijalna nadležnost

Član 14.

14.1 U postupku u kome se odlučuje o ličnom i porodičnom stanju teritorijalno je nadležan sud na čijem području se nalazi prebivalište lica u čijem interesu se vodi postupak. Kada takvo lice nema prebivalište, teritorijalno je nadležan sud na čijoj teritoriji je boravište tog lica ukoliko zakonom nije drugačije predviđeno.

14.2 U drugim vanparničnim stvarima teritorijalno nadležan za suđenje je sud na čijem području se nalazi prebivalište ili boravište odnosno sedište predlagača, ukoliko zakonom nije drugačije predviđeno.

14.3 Kada se u vanparničnom postupku odlučuje o nepokretnostima isključivo je teritorijalno nadležan sud na čijem se području nalazi nepokretnost. Ako se nepokretnost prostire na području više sudova nadležan je svaki od tih sudova. U ovom slučaju sud koji počinje vođenje postupka ne može se kasnije proglasiti nenadležnim.

Proglašenje teritorijalne nenadležnosti

Član 15.

15.1 U vanparničnom postupku sud po službenoj dužnosti, može da se proglasi teritorijalno nenadležnim najkasnije do prvog ročišta, i ako ročište nije održano do trenutka izvršenja prve radnje postupka koju je po pozivu suda izvršio učesnik postupka

15.2 Uključujući u toku vođenja postupka dođe do izmena okolnosti na kojima je zasnovana nadležnost suda, u tom slučaju sud koji vodi postupak, može dostaviti predmet sudu koji je na osnovu izmenjenih okolnosti postao teritorijalno nadležan, ako je očigledno da će se pred ovim sudom postupak voditi lakše, ili kada je to u interesu lica pod posebnom zaštitom.

15.3 Kada je potrebno da se predmet dostavi drugom sudu radi interesa lica pod posebno zaštitom, sud koji je započeo postupak, pre dostavljanja predmeta pozvaće organ starateljstva da u određenom roku iznese svoje mišljenje o opravdanosti dostavljanja. Ako organ starateljstva, u određenom roku ne dostavi svoje mišljenje sudu, sud će postupiti prema okolnostima slučaja, vodeći računa o interesima lica pod posebno zaštitom.

Član 16.

14.1 Ako sud u toku vođenja vanparničnog postupka utvrdi da postupak treba da se vodi prema pravilima vanparničnog postupka, treba da donese rešenjem o obustavljanju postupka.

16.2 Nakon pravosnažnosti rešenja iz stava 1 ovog člana, dalji nastavak postupka sprovodiće se prema pravilima vanparničnog postupka u nadležnom sudu.

Oblik odluka

Član 17.

17.1 U vanparničnom postupku odluke se donose u obliku rešenja.

17.2 Rešenje protiv kojeg učesnik postupka može izjaviti posebnu žalbu i rešenje drugostepenog suda mora da sadrži obrazloženje.

Rok za žalbu

Član 18.

Protiv prvostepenog rešenja može se podneti žalba u roku od 15. dana od dana dostavljanja rešenja, ukoliko zakonom nije drugačije predviđeno.

Obustavljanje žalbe

Član 19.

19.1 Rok za podnošenje žalbe i podnošena žalba sprečavaju donošenje pravosnažne odluke i njeno izvršenje.

19.2 Kada postoje važni razlozi, prvostepeni sud može odlučiti da ne zadržava izvršenje rešenja napadnutog žalbom.

19.3 U slučaju iz stava 2 ovog člana, kada je potrebno da se zaštite prava i interesi maloletnika i drugih lica pod posebno zaštitom, sud po službenoj dužnosti, a kada su u pitanju ovi drugi -samo na njihov predlog, može odrediti da se položi jemstvo u gotovom novcu. Kada okolnosti konkretnog slučaja to traže, polaganje jemstva može da se odredi i u drugom obliku.

Poništenje ili izmena rešenja od suda koji je doneo to rešenje **Član 20.**

20.1 Prvostepeni sud u vezi sa blagovremeno podnetom žalbom, može izmeniti ili poništiti napadnuto rešenje. Sud to može učiniti samo ako je žalba osnovana i samo kada se time ne vređaju prava drugih učesnika, sadržana u napadnutom rešenju.

20.2 Ako prvostepeni sud ne izmeni ili poništi njegovo rešenje napadnuto žalbom, u tom slučaju on će žalbu, zajedno sa spisima predmeta dostaviti drugostepenom sudu na odlučivanje bez obzira na to da li je žalba doneta u propisanom roku ili nakon njegovog isteka.

20.3 Drugostepeni sud može da odlučuje i o žalbi podnetoj sa zakašnjenjem i da tu žalbu usvoji, ako se time ne vređaju prava ostalih učesnika u postupku zasnovana na napadnutom rešenju.

Rešavanje prethodnog pitanja **Član 21.**

21.1 Kada donešenje prvostepene odluke zavisi od rešenja prethodnog pitanja koje se odnosi na postojanje nekog prava ili pravnog odnosa, o kome još nije odlučio sud ili drugi nadležni organ, stvarni sud ima moć da odlučuje o takvom pitanju, ako zakonom nije predviđeno drugačije.

21.2 Odluka stvarnog suda o prethodnom pitanju ima pravno dejstvo samo u vanparničnom postupku u kome je ovo pitanje rešeno.

Sporne činjenice u vezi sa prethodnom stvari **Član 22.**

22.1 Ako između učesnika vanparničnog postupka su sporne činjenice u vezi sa rešavanjem prethodnog pitanja, sud će njih uputiti da u određenom roku pokreću parnični postupak ili postupak pred upravnim organom u cilju rešavanja prava ili spornog odnosa.

22.2 Sud će uputiti na podnošenje tužbe u parničnom postuku, odnosno pokretanje postupka pred nadležnim organom uprave onog učesnika čije pravo smatra manje verovatnim, ako zakonom nije drugačije rečeno.

Blagovremeno pokretanje postupka za rešavanje prethodnog pitanja **Član 23.**

24.1 Ako učesnik vanparničnog postupka upućen na pokretanje parničnog postupka, odnosno upravnog postupka u određenom roku koji ne može biti duži od 30 dana, učini to, u tom slučaju sud će prekinuti postupak do pravosnažnosti odluke donesene o prethodnom pitanju u parničnom, odnosno upravnom postupku.

24.2 Parnični postupak, odnosno upravni postupak u cilju rešavanja prethodnog pitanja može da pokreće i učesnik vanparničnog postupka, kojeg sud nije uputio na to.

24.3 Ako nijedan od učesnika u vanparničnom postupku ne pokreće parnični ili upravni postupak do završetka vanparničnog postupka, sud će okončati postupak bez uvažavanja zahteva u vezi kojih učesnik vanparničnog postupka je upućen da pokrene parnični, odnosno upravni postupak.

Pravne posledice rešenja

Član 24.

24.1 Ako se rešenjem vanparničnog suda menja lično ili porodično stanje učesnika u postupku ili se menjaju njegova prava i obaveze, pravne posledice rešenja nastaju od trenutka njegove pravosnažnosti.

24.2 Sud može odlučiti da pravne posledice rešenja nastaju pre nego što ono postane pravosnažno, ako je to potrebno radi zaštite maloletnika ili drugih lica pd posebnom zaštitom.

Dostavljanje rešenja upravnom nadležnom organu

Član 25.

Pravosnažno rešenje kojim se menja lično ili porodično stanje učesnika u vanparničnom postupku, sud neodložno dostavlja upravnom nadležnom organu za vođenje matične knjige rođenih o tom učesniku.

Dejstvo pravosnažnog rešenja

Član 26.

Pravosnažno rešenje doneseno u vanparničnom postupku ne sprečava učesnika da njegov zahtev o kojem je odlučeno takvim rešenjem ostvari u parničnom postupku ili u postupku pred upravnim organm, kada mu je ova mogućnost priznata zakonom.

Pobijanje rešenja revizijom

Član 27.

27.1 U vanparničnom postupku u kome se odlučuje o statusnim stanarskim pitanjima i u vezi sa nadoknadom eksproprijisane nepokretnosti, može da se koristi revizija protiv drugostepenog rešenja koje je postalo pravosnažno.

27.2 U pravnim stvarima navedenim u stavu 1 ovog člana dozvoljena je revizija pod uslovima određenih Zakonom o parničnom postupku, ako zakonom nije predviđeno drugačije.

Ponavljanje postupka

Član 28.

28.1 Protiv meritornog pravosnažnog rešenja ne može se podneti predlog za ponavljanje postupka ako učesniku vanparničnog postupka ovim ili drugim zakonom je priznato pravo da njegov zahtev o kojem je odlučeno rešenjem, ostvari u parničnom postupku ili u postuku pred upravnim organom

28.2 Ako postoje uslovi iz člana 20 ovog zakona, sud će postupiti po predlogu za ponavljanje postupka kao da se radi o žalbi podnetoj nakon isteka roka za žalbu.

28.3 Ako drugostepeni sud utvrdi da nisu ispunjeni uslovi predviđeni u članu 20 ovog zakona, on će vratiti predmet prvostepenom sudu za dalji postupak prema predlogu o ponavljanju postupka.

Troškovi postupka

Član 29.

29.1 U postupku u kojem se odlučuje o pitanjima kja se odnose na lično i porodično pitanje učesnika, o troškovima postupka sud odlučuje po slobodnoj proceni vodeći računa o okolnostima slučaja i ishodu postpka.

29.2 U odnosu na troškove postupka prouzrokovanih učešćem organa starateljstva, primenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku.

29.3 U vanparničnim stvarima koji se odnose na imovinska prava učesnika, troškove postupka snose učesnici u jednakim delovima. Međutim, ako postoje znatne razlike delova koji pripadaju učesnicima na imovinsku pravu koje je predmet odlučivanje, u tom slučaju sud će zavisno od veličine delova u njemu odrediti delove troškova koji će snositi svako od njih.

29.4 U pravnim pitanjima iz stava tri ovog člana sud može odlučiti da sve troškove postupka snosi učesnik u čijem se interesu sprovodi vanparnični postupak, odnosno učesnik koji je usključivo njegovim ponašanjem dao povod za pokretanje postupka.

Primena odredaba ovog dela zakona Član 30.

Prema opštim odredbama ovog dela zakona, postupa se u svim pitanjima koja nisu uređena posebnim odredbama vanparnično postupka obuhvaćeni ovim zakona. Ove opšte odredbe primenjuju se i na vanparničnim stvarima o kojima posebnim zakonom uopšte nisu predviđena pravila o proceduralnim postupcima.

DRUGI DEO UREĐENJE LIČNIH I PORODIČNIH STANJA

POGLAVLJE II I. Uređenje ličnih stanja

1. Lišavanje i vraćanje poslovne sposobnosti Član 31.

31.1 U postupku za lišavanje poslovne sposobnosti sud utvrđuje da li je punoletno lice, zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rasuđivanje, u stanju da se stara o svojim pravima i interesima, i u skladu sa tim potpuno ili delimično lišavaga poslovne sposobnosti.

31.2 U postupku za vraćanje poslovne sposobnosti sud potpuno ili delimično vraća punoletnom licu poslovnu sposobnost ako su prestali razlozi koji su uticali na njeno potpuno ili delimično lišenje.

31.3 Postupak iz stava jedan ovog člana treba da se završi što je moguće pre a najkasnije za devedest dana, a postupak iz stava dva ovog člana treba da se završi u roku od trideset dana od dana pristizanja na sud predloga o vraćanju poslovne nesposobnosti.

Član 32.

Postupak za lišenje i vraćanje poslovne sposobnosti pokreće se po predlogu :

- a) organa starateljstva;
- b) supruga, deteta i roditelja lica kod kojeg su stvoreni zakonski uslovi za lišenje, odnosno vraćanje poslovne sposobnosti;
- c) dede, babe, brata, sestre, unuka i drugih lica ukoliko ova lica stalno žive u istoj porodičnoj zajednici sa licem za koje se predlaže lišenje, odnosno vraćanje poslovne sposobnosti;
- d) drugog lica predviđenog zakonom;
- e) suda;
- f) zdravstvene organizacije za lečenje mentalnih bolesti kod koje se nalazi na lečenje lice kome treba oduzeti ili vratiti poslovnu sposobnost;
- g) postupak za vraćanje poslovne sposobnosti pokreće se i na predlog lica lišene poslovne sposobnosti.

Član 33.

O sprovođenju postupka na predlog uvlašćenog subjekta nadležan je opštinski sud na čijem se području nalazi prebivalište ili boravište lica kome se oduzima ili vraća poslovna sposobnost.

Član 34.

34.1 Predlog kojim se pokreće postupak treba da sadrži i činjenice na kojima se zasniva, kao i dokazna sredstva kojima se te činjenice potvrđuju ili učine verodostojnim.

34.2 Kada postupak nije pokrenut po službenoj dužnosti ili na osnovu predloga organa starateljstva ili zdravstvene ustanove, predlog treba da sadrži i podatke iz kojih proizilazi ovlašćenje za pokretanje postupka.

Član 35.

Ako lice kome se oduzima ili vraća poslovna sposobnost je vlasnik nepokretnosti sud će bez odlaganja, u cilju beleženja pokrenutog postupka upoznati nadležni organ o popisu nepokretnosti.

Član 36.

O pokrenutom postupku sud će upoznati opštinsku službu nadležnu o poslovima vođenja matičnih knjiga rođenih u kojoj je upisano lice koji se lišava ili kome se vraća poslovna sposobnost, u cilju evidentiranja započetog postupka.

Član 37.

37.1 U ovom postupku sud odlučuje na sudskom ročištu nakon ocenjivanja dokaza.

37.2 Na svim ročistima za raspravu predloga pozivaju se predlagač, staratelj lica kome se oduzima ili vraća poslovna sposobnost, odnosno privremeni njegov predstavnik i organ starateljstva.

37.3 Sudsko ročište se može održati u odsustvu lica kome se oduzima poslovna sposobnost samo ako po oceni sudije nije u stanju da shvati značenje i pravne posledice njegovog učešća na ročištu.

Član 38.

38.1 O oduzimanju ili vraćanju posebne sposobnosti sud odlučuje na osnovu činjenica utvrđenih na sudskim ročištima.

38.2 Ako je lice kome se oduzima, odnosno vraća poslovna sposobnost smešteno u ustanovi koja vrši zdravstvenu delatnost, sud može održati sudsko ročište u takvoj ustanovi i da sasluša takvo lice.

38.3 Sud će proceniti da li će saslušati lice prema kome se vodi postupak u prisustvu lekara koji prati njegovo zdravstveno stanje dok se on nalazi u zdravstvenoj ustanovi.

38.4 Sud može odustati od saslušanja lica prema kome se sprovodi postupak samo ako to nije uopšte moguće uzimajući u obzir zdravstveno stanje tog lica, kojom prilikom predhodno se obezbeđuje mišljenje lekara koji nadzire njegovo zdravlje.

Član 39.

Sud je dužan da sasluša staratelja, odnosno privremenog predstavnika, predlagača i druga lica koja mogu da daju obaveštenja o životu i ponašanju lica prema kome se vodi postupak.

Član 40.

40.1 Lice prema kome se vodi postupak treba da pregledaju tri zdravstvena stručnjaka odgovarjuće specijalizacije koja će dati pismeni nalaz i mišljenje o psihičkom stanju i sposobnosti za rasuđivanje dotičnog lica.

40.2 Veštačenje se vrši u prisustvu sudije, osim kada se ono vrši u zdravstvenoj ustanovi. U drugom slučaju veštačenje treba da se završi u roku koji određuje sud i koji ne može biti duži od sedam dana.

Član 41.

41.1 Ako radi utvrđivanja zdravstvenog stanja i sposobnosti za rasuđivanje lica prema kome se vodi postupak, po mišljenju stručnjaka zdravstvenog zanimanja, je neophodno da se ono smesti u zdravstvenu ustanovu sud može doneti rešenje kojim će odrediti da se ono privremeno, ali ne duže od tri meseca, smesti u takvoj ustanovi.

41.2 Ukoliko se zdravstvena ustanova iz stava 1 ovog Člana nalazi izvan teritorije suda, ovoj sud vrši potrebnu akcija preko nadležni sud u teritoriju gde nalaze takvoj ustanovi.

41.3 Protiv rešenja iz stava jedan ovog člana dozvoljena je žalba. Žalba ne zadržava izvršenje rešenja. Žalbu mogu podneti lice prema kome se vodi postupak, staratelj i privremeni predstavnik takvog lica.

41.4 Žalba se podnosi u roku od tri dana od dana dostavljana rešenja. Sud će žalbu, zajedno sa spisima predmeta dostaviti odmah drugom stepenom sudu, koji treba da odluči u roku od tri dana ood dana kada je primila žalbu.

Član 42.

42.1 Kada utvrdi da postoje razlozi za lišavanje poslovne sposobnosti sud će, licu prema kome se vodi postupak lišiti potpuno ili delimično poslovnu sposobnost.

42.2 U rešenju kojim se lice delimično liši poslovne sposobnosti suda, na osnovu rezultata lekarskog veštačenja može odrediti konkretne pravne radnje koje ovo lice može da obavlja samostalno.

42.3 Protiv rešenja o lišavanju poslovne sposobnosti lice prema kome se vodi postupak može podneti žalbu.

Član 43.

43.1 Sud može odložiti donošenje rešenja o delimičnom lišenju poslovne sposobnosti zbog zloupotrebe alkohola ili drugih opojni sredstava ako se opravdano može očekivati da lice prema kome se vodi postupak će se uzdržati od zloupotrebe alkohola ili drugih opojnih sredstava.

43.2 Sud će odložiti donošenje rešenja iz stava jedan ovog člana ako lice prema kome se vodi postupak na svoju inicijativu ili na predlog suda podvrgne lečenju u zdravstvenoj ustanovi. Donošenje odluke iz stava 1 i 2 ovog člana odlaže se za vreme od šest do dvanaest meseci.

43.3 Rešenje o odlaganju opozvače se ako lice prema kome se vodi postupak nastavi sa zloupotrebom alkohola ili drugih opojni sredstava za vreme za koje je odloženo donošenje meritorne odluke.

Član 44.

Kada prestaju da postoje razlozi zbog kojih neko lice je lišeno poslovne sposobnosti, sud će po službenoj dužnosti ili na predlog ovlašćenih lica iz člana 32 ovog zakona, sprovesti postupak i zavisno od njegovog ishoda doneti odluku kojom se takvom licu potpuno ili delimično vraća poslovna sposobnost.

Član 45.

U postupku za vraćanje poslovne sposobnosti shodno se primenjuju odredbe ove glave po kojima se vrši vraćanje poslovne sposobnosti.

Član 46.

Protiv rešenja kojim se oduzima ili vraća poslovna sposobnost pravo na žalbu imaju lica koja su učestvovala u postupku u roku od tri dana od dana kada im je dostavljeno rešenje.

Član 47.

Pravosudno rešenje za lišenje ili vraćanje poslovne sposobnosti sud će dostaviti opštinskoj nadležnoj službi za vođenje matične knjige rođenih, kao i nadležnom organu za vođenje matičnih knjiga za nepokretnosti.

Član 48.

Troškove postupka lišenja ili vraćanja poslovne sposobnosti snosi predlagač koji je inicirao postupak.

2. Proglašenje nestanka ili smrti lica i dokazivanje smrti

a) Proglašenje nestanka jednog lica

Član 49.

49.1 Lice koje je odsutno sa prebivališta ili poslednjeg boravišta i za koje nema informacija više od dve godine na zahtev svakog fizičkog ili pravnog lica koje zato ima pravni interes, može se proglasiti nestalim odlukom nadležnog suda.

49.2 Kada se dan poslednje informacije ne može odrediti, rok iz stava 1 ovog člana počinje od prvog dana narednog meseca u kojem su dobijene poslednje informacije. Kada mesec ne može da se odredi, rok počinje od prvog januara sledeće godine.

Član 50.

50.1 O proglašenju jednog lica nestalim nadležan je opštinski sud na čijem se području nalazilo njegovo poslednje prebivalište, a ukoliko nije imalo prebivalište nadležan je sud na čijem se području nalazilo njegovo poslednje boravište.

50.2 Postupak sprovodi i meritornu odluku donosi sudija pojedinac.

Član 51.

51.1 Predlog za proglašenje jednog lica za nestalog treba da sadrži naročito:

- a) naziv suda;
- b) ime i prezime lica za koje se predlaže da se proglasi nestalo;
- c) datum rođenja i mesto stanovanja, odnosno poslednje mesto boravka ovog lica;
- d) činjenice na kojima se zasniva predlog;
- e) dokaze kojima se utvrđuju ove činjenice;
- f) pravni interes predlagača za podnošenje predloga;
- g) ime i prezime i adresu predlagača.

51.2 Uz predlog podnosi se izvod iz matične knjige rođenih i lični broj lica na koje se odnosi predlog.

Član 52.

52.1 Nakon podnošenja predloga iz stava jedan člana 51 ovog zakona sud će na prikladan način proveriti da li su ispunjeni osnovni predušlovi za pokretanje postupka.

52.2 Kada je to potrebno sud sasluša predlagača i svedoke, prikuplja dovoljno podataka i traži od organa starateljstva da licu na koje se odnosi predlog postavi staratelja.

52.3 Ako sud utvrdi da nisu ispunjeni uslovi za pokretanje postupka, on će rešenjom odbaciti predlog.

Član 53.

53.1 Ako sud proceni da su ispunjeni uslovi za pokretanje postupka, objaviće oglas u "Službenom listu Kosova" kojim konstatuje da je postupak započeo.

53.2 U oglasu za pokretanje postupka o proglašavanju za nestalim lica iz predloga, navode se bitne okolnosti na kojima se zasniva predlog, poziva se da se on javi, a druga lica koja imaju informaciju o njemu pozivaju se da u roku od tri meseca od dana proglašenja podnesu te informacije sudu.

53.3 Proglašenje se obavlja i na oglasnoj tabli suda a objaviće se i na uobičajem način i na mestu na kojem je lice iz predloga imalo poslednje prebivalište, odnosno boravište.

Član 54.

54.1 Nakon isteka roka u objavljenom proglašenju, sud će saslušati staratelja lica iz predloga, a po potrebi i predlagača, i nakon dobijanja i drugih dokaza odlučuje meritorno o predlogu.

54.2 Ako sud oceni da nisu ispunjeni uslovi da se lice iz predloga proglasi nestalo, doneće rešenje kojim se predlog odbije kao neosnovan.

Član 55.

Protiv rešenja koje je doneo prvostepeni sud žalbu može podnositi predlagač i staratelj nestalog lica.

Član 56.

56.1 Proglašenjem lica iz predloga za nestalo radi upravljanja njegove imovine određuje se staratelj.

56.2 Odluka suda kojem se jedno lice proglasi za nestalo objavljuje se u Službenom listu ili najmanje u jednom dnevnom listu koji određuje sud kao i na oglasnoj tabli suda.

Član 57.

Odluka suda o proglašenju jednog lica za nestalo dostavlja se radi upisa kancelarij civilnog stanja u kojoj je ono bilo upisano nakon što se obezbedi da je učinjeno njegovo objavljivanje prema odredbama člana 56 ovog zakona i da je odluka postala pravosnažna.

Član 58.

58.1 Ako se lice koje je proglašeno za nestalo prijavi na sud sa zahtevom da se poništi odluka, sud će nakon proveravanja njegovog identiteta poništiti navedenu odluku.

58.2 Odluka iz stava 1 ovog člana objavljuje se na isti način na koji je proglašen nestanak lica iz predloga.

b) Proglašenje jednog lica za umrlog

Član 59.

59.1 Lice koje je proglašeno nestalo sudskom odlukom, na zahtev svakog zainteresovanog lica može se proglašiti za umrlo sudskom odlukom kada su protekle bez vesti tri godine od dana kada je proglašeno nestalim.

59.2 Umrlo može se proglasiti sudskom odlukom i lice :

- a) čijem životu tokom poslednjih pet godina nije bilo nikakvih informacija, a od njegovog rođenja je proteklo 65 godina;

- b) čijem životu tokom poslednjih pet godina nije bilo nikakvih vesti, a okolnosti pod kojima je nestalo čine verovatnim da to lice nije živo;
- c) koje nestalo tokom rata uvezi sa ratnim operacijama a to se potvrđuje od nadležnih vojnih organa, o čijem životu nije bilo nikakvih informacija za godinu dana od dana stupanja na snagu mirovnog sporazuma ili dve godine od završetka ratnih operacija;
- d) koje je nestalo u saobraćanom udesu, požaru, poplavi, zemljotresu ili drugoj neposrednoj opasnosti za život, a o čijem životu nije bilo nikakvih informacija u toku šest meseci od dana prestanka opasnosti.

Član 60.

Rokovi iz tačke a) i b) člana 58 računaju se od dana kada prema poslednjim informacijama nestalo lice nedvosmisleno bilo živ a ukoliko ovaj dan ne može da se tačno utvrdi ovi rokovi računaju se završetkom meseca, odnosno godine u kojoj je nestalo lice, prema poslednjim vestima, bio živ.

Član 61.

Predlog za proglašenje jednog lica za umrlog može podneti svako lice koje za to ima neposredni pravni interes kao i organ starateljstva.

Član 62.

Predlog za proglašenje jednog lica za umrlog naročito treba da sadrži :

- a) naziv suda kome se podnosi,
- b) ime i prezime lica koje treba da se proglasi umrlo,
- c) datum rođenja i poslednje prebivalište ili boravište,
- d) okolnosti koje čine da se veruje u njegovu smrt,
- e) dokaze kojima treba utvrditi ove okolnosti,
- f) ime i prezime staratelja ili njegovog zakonskog zastupnika, za slučajeve kada postoje takvi,
- g) kao i ime i prezime lica koja mogu biti naslednici.

Član 63.

U vezi sa proglašenjem, sudskim ročistima i odgovarajućim rokovima u postupku za proglašenje jednog lica umrlim shodno se primenjuju odredbe o postupku proglašenja jednog lica za nestalog.

Član 64.

Ako se utvrdi da je uspunjen jedan od uslova iz člana 59 ovog zakona i da rezultati celog postupka nedvosmisleno ukazuju da nestalo lice nije živo, sud će doneti rešenje kojim će se preglasiti da je ovo lice umrlo.

Član 65.

65.1 U rešenju kojim se proglašava nestalo lice za umrlo navodiće se ime i prezime, njegovo poslednje prebivalište ili boravište, ime i prezime njegovih roditelja, dan, mesec, godina i mesto rođenja, zatim će se utvrditi dan, mesec, i godina a po mogućnosti i čas koji se smatra kao vreme smrti nestalog lica.

65.2 Kao vreme smrti smatra će se dan na koji, se putem dokaza utvrdi da je nestalo lice umrlo, odnosno dan na koji nestalo lice sigurno nije bilo živo.

65.3 Ako se ne može utvrditi ovaj dan smatra će se da je smrt nastupila prvog dana nakon proteka rokova spomenutih u članu 59 ovog zakona.

Član 66.

Pravosnažna odluka o proglašenju smrti nestalog lica dostaviće se službi civilnog stanja za upis u matičnu knjigu, nadležnom sudu za sprovođenje ostavinskog postupka, organu starateljstva i organu koji vodi knjigu o nepokretnostima, ukoliko je lice koje je proglašeno umrlim imalo nepokretnu imovinu.

Član 67.

67.1 Ako lice koje je proglašeno za umrlo lično se javi sudu koji je doneo meritornu odluku, sud će nakon što utvrdi identitet tog lica, bez daljeg postupka, takvu odluku poništiti posebnim rešenjem.

67.2 Protiv odluke iz stava 1 ovog člana mogu da podnesu žalbu subjekti koji su učestvovali u postupku u kojem je doneta odluka o proglašenju nestalog lica za umrlim.

Član 68.

68.1 Ako nakon donošenja odluke o proglašenju nestalog lica umrlim, stvarni sud na bilo koji način bude informosan da je to lico živo, po službenoj dužnosti će sprovesti postupak na kojem će poništiti takvu odluku.

68.2 Postupak iz stava 1 ovog člana sud sprovodi i po predlogu organa starateljstva i lica iz člana 61 ovog zakona.

Član 69.

Ako se nakon donošenja rešenja o proglašenju nestalog lica za umrlog utvrdi da je nestalo lice umrlo nekog drugog dana a ne dana koji prema meritornoj odluci treba da se smatra kao dan smrti, sud će na predlog subjekata iz člana 61 ovog zakona sprovesti određeni postupak i u odnosu na dan smrti menjaće raniju odluku.

Član 70.

70.1 O početku postupka za poništenje ili izmenu odluke o proglašenju nestalog lica za umrlog, sud obavestiće organ starateljstva, ako nije pokrenuo navedeni postupak, i ostavinski sud pred kojim je u toku sprovođenje postupka o podeli imovine ovog lica.

70.2 Ostavinski postupak koji je u toku će se prekinuti. Ako je ovaj postupak okončan pravosnažnom odlukom i ako je izvršen upis nepokretnosti u zemljišnim knjigama, naložiće se da se u ovoj knjizi upiše beleška u vezi sa postupkom o stavljanju van snage ili o izmeni meritorne odluke o proglašenju nestalog lica za umrlog.

Član 71.

Ako sud, na osnovu sprovedenog postupka oceni da nema mesta ni za poništenje ni za menjanje ranije odluke, on će pravosnažnu odluku uz takvu ocenu dostaviti ostavinskom sudu i nadležnom organu radi brisanja beleške u knjizi o nepokretnostima.

Član 72.

Pravosnažno rešenje o stavljanju van snage ili izmeni odluke o proglašenju nestalog lica za umrlog dostavlja se nadležnoj službi o vođenju odgovarajućih knjiga, ostavinskom sudu i organu starateljstva.

c) Postupak dokazivanja smrti nekog lica

Član 73.

Ako čimjениčna smrt nekog lica ne može da se dokaže dokumentacijom predviđenom Zakonom o matičnim knjigama, svako lice koje ima neposredan pravni interes i organ starateljstva mogu da podnesu predlog sudu da se rešenjem tog suda utvrdi smrt tog lica.

Član 74.

74.1 U sudskom postupku za dokazivanje smrti shodno se primenjuju odredbe ovog poglavlja o proglašenju nestalog lica za umrlog.

74.2 Odgovarajući rokovi u postupku za dokazivanje smrti ne mogu biti kraći od 15 ni duži od 30 dana.

3. Smeštenje i zadržavanje psihički bolesnog lica u zdravstvenu ustanovu

Član 75.

75.1 Prema pravilima ovog postupka sud putem rešenja odlučuje o zadržavanju psihički bolesnog lica u zdravstvenoj ustanovi, kada je, zbog prirode bolesti neophodno da se takvom licu ograničava sloboda kretanja i opštenja sa ljudima van navedene ustanove.

75.2 Prema pravilima ovog postupka sud odlučuje i o otpuštanju psihički bolesnog lica iz zdravstvene ustanove kada prestaju razlozi zbog kojih je ono smešteno ili zadržano u takvoj ustanovi.

75.3 Postupak iz stava 1 ovog člana je hitan i treba da se završi što pre, a najkasnije u roku od 7 dana.

Član 76.

76.1 Zdravstvena ustanva može da primi na lečenje mentalno bolesnu osobu na njegovu saglasnost, ako priroda njegove bolesti dozvoljava davanje takve saglasnosti.

76.2 Saglasnost iz stava 1 ovog člana daje se u pismenom obliku pred ovlašćenim organom zdravstvene ustanove, u prisustvu dva punoletna lica koja imaju poslovnu sposobnost i koja su pismena.

76.3 Lica iz stava 2 ovog člana ne mogu biti bliži srodnici lica primljenog na lečenju, po neograničenoj vertikalnoj liniji, a po horizontalnoj liniji do četvrtog stepena, niti srodnici po tazbini do drugog stepena ili njegov bračni drug. U njihovoj ulozi ne može se pojaviti ni lice koje je dovelo psihički bolesno lice u zdravstvenoj ustanovi.

Član 77.

Ako je licu iz stava 1 člana 76 ograničena sloboda kretanja ili kontaktiranja sa licima van zdravstvene ustanove, zdravstvena ustanova je dužna da u roku od 24 sata o tome pismeno obavesti sud.

Član 78.

Kada zdravstvena ustanova primi na lečenje psihički bolesno lice bez njegove saglasnosti i bez sudske odluke, dužna je da o tome, putem dopisa, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata, obavesti sud na čijem području se nalazi ova ustanova.

Član 79.

Pismeno obaveštenje iz člana 78 ovog zakona treba da sadrži podatke o licu zadržanog u ustanovi kao i o licu koje je dovelo njega u zdravstvenoj nstytuciju. Uz pismeno obaveštenje zdravstvena ustanova, ako je to moguće, dostavlja sudu i podatke u vezi sa prirodom i stepenom bolesti sa zdravstvenom dokumentacijom kojom raspolaže.

Član 80.

Zdravstvena ustanova je dužna da na način iz člana 78 ovog zakona postupi i kada lice koje je primljeno svojom voljom u zdravstvenoj ustanovi povuče datu saglasnost, a ovlašćeno lice ili organ ove zdravstvene ustanove smatra da je potrebno njegovo dalje zadržavanje na lečenje. Rok o obaveštavanju suda počinje da teče od dana povlačenja date saglasnosti.

Član 81.

Obaveštanja iz člana 78 i 80 nije potrebno davati sudu ako je psihički bolesno lice zadržano u zdravstvenoj ustanovi na osnovu odluke donesene u postupku za lišenje poslovne sposobnosti ili u krivičnom ili prekršajnom postupku.

Član 82.

Ako prijem u zdravstvenoj ustanovi nije obavljen na osnovu odluke nadležnog suda, sud na čijem se području nalazi zdravstvena ustanova je dužan da neposredno po pristizanju obaveštenja iz člana 78 i 80 ovog zakona kao i kada na drugi način bude obavšten o zadržavanju psihički bolesnog lica bez njegove saglasnosti u zdravstvenoj ustanovi, pokreće postupak za njegovo dalje zadržavanje u zdravstvenoj ustanovi.

Član 83.

Nakon pokretanja postupka o zadržavanju psihički bolesnog lica u zdravstvenoj ustanovi, sud će preduzeti sve potrebne mere da takvo lice odmah pregleda stručnjak medicinske struke adekvatne specijalizacije, u cilju da ovaj posedni pripreme nalaz i mišljenju o zdravstvenu stanju i sposobnosti za rasuđivanje takvog lica.

Član 84.

84.1 U postupku za prinudni smeštaj u zdravstvenoj ustanovi sud postupa na ročištima iza zatvorenih vrata.

84.2 Isključenje javnosti ne pripada zakonskom zastupniku i braniocu psihički bolesnog lica.

84.3 Odlukom suda može se dozvoliti prisustvo na ročištu licu koje se bavi lečenjem ili zaštitom psihički bolesnih lica, naučnom radniku, bračnom drugu i drugim bližnjima lica smeštenog u zdravstvenoj ustanovi.

Član 85.

Rešenjem kojim se inicira postupak sud postavlja licu zadržanom u zdravstvenoj ustanovi zastupnika iz redova branioca za zaštitu njegovih prava, ako stranka nije sama učinila to, odnosno ako zaštita njegovih prava nije obezbeđena na drugi način.

Član 86.

86.1 Sud je dužan da razmotri i ispita sve okolnosti koje su važne za donošenje odluke i da sasluša sva lica koja imaju saznanja u vezi sa bitnim činjenicama.

86.2 Kada postoji mogućnost sud sasluša i psihički bolesno lice ako to ne utiče negativno na njegovo zdravlje.

Član 87.

87.1 Pre donošenja odluke o prinudnom smeštaju ili o puštanju psihički bolesno lica, sud je dužan da pribavi pismeno mišljenje jednog psihijatra sa spiska sudskih veštaka koji nije zaposlen u zdravstvenoj ustanovi u kojoj se nalazi lice prinudno zadržano o tome da li je neophodno njegovo zadržavanje u zdravstvenoj ustanovi.

87.2 Kada treba odlučiti o prinudnom zadržavanju deteta, ili mlade osobe sud je dužan da mišljenje iz stava jedan ovog člana dobije od psihijatra specijaliste za lečenje dece i mladih, odnosno od psihijatra koji ima dugo radno iskustvo sa decom i sa mladima.

87.3 Psihijatar iz stava 1 i 2 ovog člana dostavlja sudu pismeno mišljenje o neophodnosti smeštenja psihički bolesnog lica u zdravstvenoj ustanovi nakon što njega bude kontrolisao lično.

Član 88.

88.1 Po okončanju postupka sud je dužan da bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana donosi odluku kojom će odlučiti da li je potrebno dalje zadržavanje u zdravstvenoj ustanovi lica zadržano u njemu ili je potrebno da se otpusti.

88.2 O donesenoj odluci sud obaveštava organ starateljstva.

Član 89.

89.1 Ako sud odluči da psihički bolesno lice bude zadržano u zdravstvenoj ustanovi on će odrediti i vreme njegovog boravka u ustanovi, vreme koje ne može biti duže od jedne godine.

89.2 Zdravstvena ustanova je dužna da sudu dostave izveštaje o promena zdravstvenoj stanja lica zadržanog na lečenju.

Član 90.

Ako zdravstvena ustanova oceni da zadržano lice treba ostati na lečenje i nakon proteka vremena određenog odlukom suda, dužna je da do 30 dana pre isteka ovog vremena predloži sudu produženje zadržavanja u ustanovi.

Član 91.

Rešenje o produženom prinudnom zadržavanju sud donosi po istom postupku kojim donosi i prvo rešenje o prinudnom zadržavanju.

Sud je dužan da rešenje o produženom prinudnom zadržavanju donosi najkasnije do dana isteka vremena određenog za zadržavanje u zdravstvenoj ustanovi prvim rešenjem.

Član 92.

Rešenje se dostavlja licu prinudno zadržavanog u zdravstvenoj ustanovi, njegovom zakonskom zastupniku, bližem srodniku skojim živi u zajedničkoj porodici, o punommočeniku, organo starateljstva i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je smešteno lice zadržano na lečenje.

Član 93.

93.1 Protiv rešenja o zadržavanju u zdravstvenoj ustanovi i protiv rešenja o puštanju iz ove ustanove žalbu mogu podneti :

- a) lice zadržano na lečenje,
- b) njegov staratelj,
- c) zakonski zastupnik,
- d) organ starateljstva,
- e) i zdravstvena ustanova.

93.2 Rok za žalbu je sedam dana i počinje da teče od dana dostavljana rešenja.

93.3 Žalba ne zadržava izvršenje napadnute odluke, ako sud zbog opravdanih razloga ne odluči drugačije

93.4 Prvostepeni sud će žalbu zajedno sa spisima predmeta, bez odlaganja dostaviti drugostepenom sudu koji je dužan da donese odluku u roku od sedam dana od dana pristizanja žalbe.

Član 94.

Lice prinutno smešteno u zdravstvenoj ustanovi otpustiće se iz ustanove neposredno po proteku vremena za prinudan boravak koji je određen u odluci nadležnog suda.

Član 95.

95.1 Sud može, i pre isteka vremena za prinudno zadržavanje u zdravstvenoj ustanovi, otpustiti lice smešteno u njoj, po službenoj dužnosti, po predlogu zadržanog lica, njegovog staratelja, zastupnika ili organa starateljstva.

95.2 Odluku o prevremenom otpuštanju sud donosi kada utvrdi da je zdravstveno stanje zadržanog lica u ustanovi poboljšano u meri koje čini nepotrebno njegovo dalje zadržavanje u ustanovi.

95.3 Prevremeno otpuštanje zadržanog lica u ustanovi sud obavlja posebnom odlukom.

Član 96.

Troškove postupka zadržavanja u zdravstvenoj ustanovi snosi opština na čijem području zadržano lice ima prebivalište, a ako nije poznato prebivalište onda poslednje boravište lica zadržanog na lečenje.

POGLAVLJE III

II. Uređenje porodičnih odnosa

1. Produženje i prestanak roditeljskog prava

Član 97

97.1 U postupku produženja i prestanka roditeljskog prava sud odlučuje o produženju i prestanku roditeljskog prava kada je to predviđeno zakonom.

97.2 Postupak iz stava jednog ovog člana treba da se završi što pre, a najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja predloga stranke.

Član 98.

Predlog za produženje roditeljskog prava podnosi se pre punoletstva deteta, ali sud može produžiti roditeljsko pravo i u slučaju kada predlog nije podnet blagovremeno, ako u vremenu kada se postiže punoletstvo posoji razlozi za produženje roditeljskog prava.

Član 99.

Postupak za produženje roditeljskog prava pokreće se na predlog roditelja, odnosno usvojitelja ili organa starateljstva.

Član 100.

Lice prema kome se produžava roditeljsko pravo zastupa poseban staratelj koji određuje organ starateljstva, ili privremeni zastupnik koji određuje sud koji sprovodi postupak o produženju roditeljskog prava.

Član 101.

Po predlogu za produženje roditeljskog prava sud odlučuje na osnovu materijala postupka utvrđenog na sudsko ročište na koje se pozivaju : predlagač, organ starateljstva i roditelji deteta bez obzira koje pokrenuo postupak.

Član 102.

U ovom postupku sud, po službenoj dužnosti utvrđuje stanje mentalnog zdravlja i sposobnost deteta prema kome se produžuje roditeljsko pravo. Ovo stanje i sposobnost sud utvrđuje na način koji je predviđen u članu 40 ovog zakona.

Član 103.

Pre donošenja odluke sud terba da sasluša roditelje deteta i zastupnika organa starateljstva kao i da pribavi mišljene od ovog organa o celishodnosti produženja roditeljskog prava.

Član 104.

U odluci o produženju roditeljskog prava sud će odrediti da li je lice prema kome je produženo roditeljsko pravo ujednačeno sa maloletnikom mlađim ili starijim od 14 godina.

Član 105.

Kada ne postoje razlozi zbog koji je produženo roditeljsko pravo prema punoletnom licu, sud na predlog ovog lica, roditelja ili orfgana starateljstva će doneti odluku o prestanku produženog roditeljskog prava.

Član 106

U postupku za produženje roditeljskog prava kao i u postupku o prestanku produženog roditeljskog prava shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o lišenju i vraćanju poslovne sposobnosti ako ovim ili drugim zakonom nije predviđeno drugčije.

2. Lišnje i vraćanje roditeljskog prava

Član 107.

107.1 U postupku za lišenje i vraćanje roditeljskog prava sud odlučuje o lišenju i vraćanju roditeljskog prava, kada za to postoje zakonom određeni razlozi.

107.2 Postupak iz stava jedan ovog člana treba da se završi što pre a najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja predloga na sudu.

Član 108.

Postupak za lišenje i vraćanje roditeljskog prava može pokrenuti drugi roditelj, usvojitelj koji ima roditeljsko pravo ili organ starateljstva, a postupak o vraćanju roditeljskog prava može pokrenuti svojim predlogom i roditelj koji je lišen tog prava.

Član 109.

Sud je dužan da bez odlaganja izvesti organ starateljstva o početku postupka i da ga pozove da učestvuje u postupku i u slučaju kada postupak nije pokrenut na njegov predlog.

Član 110.

Sud ili organ starateljstva detetu može odrediti posebnog staratelja da ga zastupa u ovom postupku i u slučaju kada je drugi roditelj živ i vrši roditeljsko prava, ako proceni da je to potrebno radi zaštite interesa deteta.

Član 111.

111.1 Sud po službenoj dužnosti utvrđuje sve činjenice koje su bitne za donošenje pravedne odluke.

111.2 U cilju utvrđivanja bitnih činjenica sud održava ročište na koje poziva predlagača, organ starateljstva, oba roditelja i staratelja lica kome se oduzima, odnosno vraća roditeljsko prava.

111.3 Sud obavezno sasluša roditelje, a maloletnika samo kada to nije štetno po njegovo mentalno zdravlje. Prilikom donošenja odluke o lišenju i vraćanju roditeljskog prava sud uzima u obzir i želje maloletnika ako je sposoban da ih izrazi i ako su iste u njegovom interesu.

Član 112.

U postupku za lišenje i vraćanje roditeljskog prava shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o lišenju i vraćanju poslovne sposobnosti.

Član 113.

Rešenje o lišenju, vraćanju, produženju i prestanku roditeljskog prava upisaće se u matičnoj knjizi rođenih, a ako ovo lice raspolaže nepokretnostima, i u knjizi o nepokretnostima.

3. Davanje dozvole za stupanje u brak

Član 114.

U postupku za davanje dozvole o zaključenju braka sud odlučuje o predlogu za davanje dozvole o zaključenju braka između određenih lica kada se zakonom predviđa da brak između njih može se zaključiti samo na osnovе dozvole suda.

Član 115.

115.1 Postupak za davanje dozvole o zaključenju braka pokreće se na predlog lica koji ne ispunjava uslove utvrđenih zakonom o zaključenju punovažnog braka.

115.2 Ako nijedno od dva lica koji želje da zaključi brak ne ispunjava uslove predviđeno zakonom, postupak pokreće se njihovim zajedničkim predlogom.

Član 116.

Predlog treba da sadrži lične podatke o licama koja želje da zaključi brak, činjenice na kojima se zasniva i dokaze o tim činjenicama. Ako je predlagač maloletan, predlog treba da sadrži i podatke o njegovim roditeljima.

Član 117.

Kada predlog podnosi maloltenе lice, sud će na prikladan način istražiti sve okolnosti koje su važne da bi se utvrdilo da li postoji slobodna volja i njegova želja za zaključenje braka, kao da li je fizički i duševno dovoljno zreо za vršenje prava i obaveza koja proizilaze iz braka.

Član 118.

Pre donošenja pravedne odluke sud će pribaviti nalaz i mišljenje zdravstvene ustanove kao i mišljenje organa starateljstva. Osim toga sud će saslušati podnosioca predloga, njegove roditelje ili staratelja, odnosno usvojitelja, lice sa kojim maloletnik namerava da zaključi brak, a po potrebi može koristiti i druge dokaze radi utvrđivanja bitnih činjenica.

Član 119.

119.1 Ako proceni da je to potrebno radi utvrđivanja bitnih činjenica, sud će sve dokaze ili nekoliko od njih uzeti na sudskom ročištu.

119.2 Sud će, u načelu saslušati maloletnika bez prisustva ostalih učesnika postupka.

119.3 Sud je dužan da utvrdi i lične osobine, imovno stanje i ostale bitne okolnosti koje se odnose na lice sa kojim maloletnik želji da zaključi brak.

Član 120.

Sud će u toku procesuiranja stvari, na prikladan način ispitaće opravdanost predloga vodeći računa o ostvarivanju ciljeva braka i o zaštiti porodice kao i o shvatanima sredine u koju žive lica koja žele da zaključe brak.

Član 121.

121.1 U rešenju kojim se dozvoljava zaključenje braka sud će upisati imena lica kojima se dozvoljava zaključenje braka.

121.2 Rešenje o davanju dozvole o zaključenju braka dostavlja se predlagaču i licu sa kojim predlagač želi da zaključi brak, roditeljima, odnosno staratelju predlagača i organu starateljstva.

121.3 Rešenje kojim se odbije predlog o davanju dozvole za zaključenje braka dostavlja se samo predlagaču.

Član 122.

122.1. protiv rešenja kojim se dozvoljava zaključenje braka, žalbu mogu podneti svi učesnici postupka iz stava 1 člana 121 ovog zakona.

122.2. Žalbu protiv rešenja kojim se odbija predlog za davanje dozvole o zaključenju braka ima pravo da podnosi samo predlagač.

Član 123.

Lica kojima je data dozvola o zaključenju braka ne mogu da zaključe brak pre pravosnažnosti rešenja o davanju dozvole o zaključenju braka.

Član 124.

124.1 Predlog za davanje dozvole o zaključenju braka može da se povuče dok rešenje o davanju dozvole o zaključenju braka postane pravosnažno.

124.2 Smatra će se da je zajednički predlog povučen i kad njega povuče samo jedan od predlagača.

POGLAVLJE IV

III. Uređenje imovinskih odnosa

1. Raspravljane zaostavštine

a) Zajedničke odredbe

Član 125.

U postupku o raspravljanoj zaostavštini sud utvrđuje ko su naslednici umrlog lica, ili lica čija je smrt proglašena sudskom odlukom, koja imovina čini njegovu zaostavštinu i koja prava od zaostavštine pripadaju naslednicima, legatarima i drugim licima.

Član 126.

Učesnici u postupku za raspravljanje zaostavštine smatraju se naslednici i legatari kao i lica koje ostvaruje neko pravo iz zaostavštine.

Član 127

Postupak o raspravljanju zaostavštine pokreće se od strane sude po službenoj dužnosti odmah nakon što sud sazna da je neko lice umrlo ili je proglašeno za umrlo sudskom odlukom.

Član 128.

128.1 O raspravljanju zaostavštine mesno nadležan je sud na čijem je području ostavilac u trenutku smrti imao prebivalište. Ako ostavilac u trenutku smrti nije imao prebivalište, nadležan je sud na čijem je području on imao boravište ako međunarodnim ugovorom ili zakonom nije predviđeno drugačije.

128.2 Ako ostavilac u trenutku smrti nije imalo ni prebivalište niti boravište na teritoriji Kosova nadležan je sud na čijoj se teritoriji nalazi pretežni deo njegove zaostavštine.

128.3 Privremene mere za obezbeđenje zaostavštine može narediti sud na čijem je području umreo ostavilac, ko i sud na čijem području se nalazi zaostavština.

Član 129.

129.1 O raspravljanju zaostavštine državljanina Republike Kosova koje je u trenutku smrti imao prebivalište u Republici Kosova, u pogledu nepokretnosti koja se nalazi na teritoriji Republike Kosova i u pogledu njegove imovine bez obzira gde se ona nalazi isključivo nadležan je naš sud.

129.2 Ako se nepokretna imovina lica iz stava jedan ovog člana nalazi van naše zemlje sud Republike Kosova biće nadležan samo ako prema zakonu zemlje u kojoj se nalazi takva imovina nije nadležan strani sud.

Član 130.

Učesnici postupka o raspravljanju zaostavštine ne mogu sporazumom odrediti ni stvarnu nadležnost niti mesno nadležnost suda

Član 131.

Uzimanje dokaza i izjava o odricanju od nasleđstva vrši sudija zajedno sa zapisničarem. Ostale izjave i predloge učesnika u postupku mogu uzeti u zapisnik i stručni saradnici.

Član 132.

132.1 O izvršenim radnjama u toku postupka sud sastavlja zapisnik.

132.2 O radnjama postupka koje su manje važne i o informacijama koje prikuplja sud, u mesto zapisnika može se vršiti samo zabeleška u dosijeu predmeta. Zapisnik potpisuju učesnici ročišta, sudija i zapisničar, odnosno stručni saradnik koje njega sastavio. Zabeležbu u dosijeu potpisuje njen sastavljač.

b) Predhodne radnje postupka

Član 133.

133.1 Kada jedno lice umre ili se proglasi za umrlo odlukom suda, opštinski organ nadležne službe o vođenju matične knjige umrlih dužan je da u roku od 15 dana od dana kada je upisao smrt dostavi smrtovnicu ostavinskom sudu.

133.2 Ako organ iz stava jedan ovog člana nije u mogućnosti da obezbedi potrebne podatke za sastavljane smrtovnice dostaviće smrtovnicu sudu samo sa onim podacima kojima raspolaže (nepotpuna smrtovnica), navodiće razloge zbog kojih nije mogao da sastavi potpunu smrtovnicu i podneće podatke koji mogu poslužiti sudu da pronađe naslednike i zaostavštinu.

133.3 Ako je jedno lice umrlo van teritorije opštine na kojoj je imalo prebivalište ili boravište, nadležni organ za vođenje knjige umrlih, ostavinskom sudu dostaviće samo izvod iz knjige umrlih kao i podatke kojima raspolaže a koji mogu poslužiti za sastavljane smrtovnice.

133.4 Smrtovnica se sastavlja i kada umrlo lice nije ostavilo nikakvu imovinu.

Član 134.

Smrtnica sastavlja se na osnovu podataka koji su uzeti od srodnika umrlog lica, od lica sa kojima je zajedno živeo umrli, kao i od drugih lica koji mogu da daju podatke koji se upisuju u smrtnicu.

Član 135.

135.1 Ako je ostavinskom sudu dostavljena nepotpuna smrtnica ili izvod iz matične knjige umrli, sud će prema okolnostima slučaja dopuniti smrtnicu ili će nju sam sastaviti, ili sastavljane smrtnice će poveriti nadležnom organu za vođenje matične knjige umrlih.

135.2 Kada je to celishodno sud će sam sastaviti smrtnicu i mimo slučaja iz stava jedan ovog člana ako je izvodom iz matične knjige umrlih ili drugom javnom ispravom dokazana smrt ostavioca.

Član 136.

136.1 U smrtnicu se unose ovi podaci :

- a) ime i prezime umrlog i imena njegovih roditelja, zanimanje, datum rođenja i državljanstvo umrlog, a o umrlom koji je bio u braku i prezime koje je nosio pre stupanja u brak;
- b) dan, mesec i godina, mesto i po mogućnosti čas smrti;
- c) prebivalište, odnosno boravište koje je imao ostavilac;
- d) ime i prezime, datum rođenja, zanimanje, prebivalište, odnosno boravište bračnog druga ostavioca i dece koja su rođena u braku, vanbračno i usvojene dece;
- e) ime i prezime, datum rođenja, prebivalište, odnosno boravište ostalih srodnika koji bi mogli biti pozvani na nasleđe na osnovi zakona kao i lica koja imaju prava na nasleđe na osnovu testamenta;
- f) približna vrednost nepokretne imovine i posebno približna vrednost pokretne imovine ostavioca.

136.2 U smrtnicu, po mogućnosti treba navesti i: mesto gde se nalazi imovina koju je umrli ostavio, da li ima imovine za čije držanje, čuvanje ili prijavljivanje postoje posebni propisi, da li ima gotovnog novca, hartije od vrednosti, dragocenosti, štednih knjižica ili nekih drugih važnih isprava, da li je umrli ostavio dugova i koliko, da li je ostavio pismeni testament ili ugovor o doživotnom izdržavanju ili sporazum o raspodeli imovine za života i gde se oni nalaze, a ako je umrli ostavio usmeni testament onda i ime i prezime, zanimanje i prebivalište svedoka pred kojim je usmeni testament sačinjen.

136.3 u smrtnici će se posebno naglasiti da li se očekuje rođenje deteta ostavioca.

136.4 Ako je pre ostavioca umreo njegov bračni drug ili koje njegovo dete ili koje drugo lice koje bi moglo da nasledi ostavioca, u smrtnici će se naznačiti datum i mesto njihove smrti.

Član 137.

Kao članovi zajedničkog domaćinstva u smrtnici se upisuju i imena i prezimena i adrese članova punoletnika zajedničkog domaćinstva kao i sva imovina zajedničkog domaćinstva.

Član 138.

138.1 Popis i procena imovine ostavioca vrši se na osnovu odluke ostavinskog suda kada nisu poznati naslednici ili njihovo prebivalište, kada naslednici su lica koja zbog maloletnosti, mentalne bolesti ili drugih okolnosti nisu u opšte sposobna, ili nisu potpuna sposobna da se sama staraju o svojim poslovima, kada zaostavština treba da se preda opštini ili drugom pravnom licu ili u ostalim opravdanim slučajevima.

138.2 Sud će narediti da se vrši popis i procena zaostavštine i u slučajevima kada to traže naslednici, legatari ili poverioci ostavioca.

138.3 Popis i procena za ostavštine vrši se i bez odluke suda prilikom sastavljanja smrtovnice, ako to zatraži neki od naslednika ili legatara.

Član 139.

139.1 Popisom zaostavštine obuhvata se celokupna pokretna i nepokretna imovina koja je bila u posedu ostavioca u trenutku njegove smrti.

139.2 Popis će obuhvati i imovinu koja je pripadala umrlom, ali koja se nalazi kod drugog lica, uz naznačenje kod koga se nalazi takva imovina i po kom pravnom osnovu kao i imovinu kojem je raspolagao umrli a za koje se tvrdi da nije njegova svojina.

139.3 U popisu zaostavštine zabeleži će se potraživanja i dugovi umrlog a posebno i neplaćeni porez i ostalih doprinosi koji se daju državi.

Član 140.

140.1 Pokretne stvari popisuje se po vrsti, broju, meri i težini ili pojedinačno.

140.2 Nepokretne stvari popisuju se pojedinačno sa naznačenjem mesta gde se nalaze, vrste i opisa objekta, kulture zemljišta i zemljišno-knjižnih podataka, ako su poznati.

140.3 Prilikom popisa zaostavštine naznači će se i vrednost pokretnih i nepokretnih stvari koje sačinjavaju zaostavštinu.

Član 141.

141.1 Popis i procenu imovine vrši nadležna opštinska služba.

141.2 Inventarizaciju i procenu imovine može vršiti službenik suda kojeg odredi sudija.

141.3 Popis i procena imvine vrši se u prisusutvu dva punoletna građanina a kada je to potrebno i uz sudelovanje veštaka.

141.4 Tokom popisa i procene imovine može biti prisutno svako zainteresovano lice.

Član 142.

Nadležni opštinski organ koji je vršio popis i procenu imovine, podatke uvezi sa popisom i procenom dostaviće ostavinskom sudu.

Član 143.

Ako u imovimi ostavioca pronađu predmeti za čije držanje, čuvanje ili prijavljivanje postoje posebni popisi sa njima će se posle izvršenog popisa i procene postupiti prema tim propisima.

Član 144.

144.1 Ako ima prigovora uvezi sa popisom ili procenom imovine, sud može odlučiti da suski izvršitelj ponovo izvrši popis ili procenu imovine.

144.2 Ako popis imovine nije izvršen, sud može sam da utvrdi koja imovina ulazi u zaostavštinu ostavioca, na osnovu podataka zainteresovanih lica.

Član 145

145.1 Ako se utvrdi da nijedan od prisutni naslednika nije sposoban da upravlja imovinom, a nema zakonskog zastupnika ili ako su naslednici nepoznati ili odsutni kao i kada druge okolnosti nalažu naročito opreznost, nadležna opštinska služba predaće, u hitnim slučajevima imovinu ili samo njen deo na čuvanje pouzdanom licu i o tome će odmah obavestiti sud na čijem se području ta imovina nalazi, koji ovu meru mogu izmeniti ili ukinuti.

145.2 Gotov novac, hartije od vrednosti, dragocenosti, štedne knjižice i druge važne ikprave u slučaju iz stava jedan ovog člana treba predati na čuvanje sudu na čijem se području nalazi imovina. Ovaj sud će obavestiti ostavinski sud o svim određenim merama za obezbeđenje zaostavštine.

Član 146.

146.1 U slučajevima kada je po ovom zakonu potrebno postaviti privremenog zastupnika zaostavštine, postavljanje će izvršiti ostavinski sud.

146.2 Pre postavljena privremenog zastupnikka sud će, po mogućnosti zatražiti mišljenje o ličnosti staratelja od lica koje se pojavljaju kao naslednici.

Član 147.

Mere za obezbeđenje zaostavštine može odrediti ostavinski sud u toku celokupnog postupka za raspravljanje zaostavštine.

c) Postupci u vezi sa testamentom

Član 148.

148.1 Organ koji sastavlja smrtovnicu proveriće da li je umrli ostavio pismeni testament, odnosno da li postoji isprava o usmenom testamentu.

148.2 Testament koji je ostavio umrli dostavće se ostavinskom sudu zajedno sa smrtovnicom.

Član 149.

149.1 Kada sud utvrdi da je lice koje je ostavilo testament umrlo ili da je proglašeno za umrlo sudskom odlukom, otvoriće taj testament bez povrede pečata i pročitati će ga i o tome sastaviti zapisnik. Ovako će postupiti bez obzira da li je testament po zakonu punovažan i bez obzira da li ima više testamenata.

149.2 Otvoravanje i čitanje testamenta izvršiće se u prisustvu dva punoletna građanima koji mogu biti i iz redova naslednika.

149.3 Prilikom proglašenja testamenta mogu prisustovati naslednici, legatari i druga zainteresovana lica i tražiti prepis testamenta.

149.4 Sud u kome se nalazi testamenat ili kome se on dostavlja , će otvoriti i pročitati testamenat i kada je za razmatranje nasleđene imovine nadležan drugi sud ili drugi državni organ

Član 150

150.1 Zapisnik o oglašavanju pismenog testamenta treba da sadrži podatke:

- a) koliko je testamenata pronađeno, koji datum imaju i gde su pronađeni;
- b) ko je dostavio sudu ili sastavljaču smrtovnice testamenat;
- c) da li je dostavljen zatvoren ili otvoren testamenat i sa kojim pečatom je bio pečatiran;
- d) koji su svedoci bili prisutni kada je otvoren i oglašen testamenat.

150.2 U koliko je prilikom otvaranja testameta primečeno da je pečat na njemu bio oštećen ili da je izbrisan na testametu, podvaleno ili ispravljano nešto, ili ako se konstatuje nešto drugo što je sumnjivo, onda se sve to treba navesti u zapisniku.

150.3 Na oglasni testamenat sud stavlja potvrdu o njegovom oglašavanju, navodeći i dan proglašavanja, kao i broj i datum ostalih testameta pronađenih od istog ostavioca zaostavštine (zaveštaoca)

150.4 Zapisnik potpisuju sudija, zapisničar i svedoci.

Član 151.

151.1 Ukoliko je preminuli napravio verbalni usmeni testamenat i o tome postoji dokumenat, koji su svedoci svojeručno potpisali, sud će sadržaj ovog dokumenta proglasiti prema odredbama koje su važeće za oglašavanje napisanog testameta ostavioca testameta. Ukoliko takav dokumenat ne postoji, svedoci pred kojima je ostavljen usmeni verbalni dokumenat će se odvojeno saslušati, o sadržaju testameta, i posebno o okolnostima od kojih zavisi njegova punovažnost, i zatim će se zapisnik sastavljen sa takvim izjavama, proglasiti prema odredbama koje su važeće za proglašavanje pismenog testameta ostavioca testameta.

151.2 Ukoliko učesnik u postupku traži da se svedoci usmenog verbalnog testameta saslušaju pod zakletvom, ili ukoliko sam sud dođe do zaključka da je potrebno takvo saslušanje svedoka, onda će on zakazati ročište za saslušanje svedoka na koje se poziva predlagač, a ostali učesnici se pozivaju samo ukoliko to ne odugovlači dalji postupak.

Član 152.

152.1 U koliko je testamenat napisan od ostavioca testameta izgubljen ili uništen, bez volje ostavioca testameta, a među zainteresovanim licima ne postoji spor o postojanju takvog testameta, o formi po kojoj je napisan, o načinu na koji je izgubljen ili uništen, kao i o sadržaju testameta, onda će ostavinski sud u vezi sa postojanjem testameta saslušati sve zainteresovane i na osnovu njihovih predloga će izvući dokaze, a zatim će sastavljen zapisnik proglasiti prema odredbama koje su važeće za proglašavanje verbalnog usmenog testameta.

152.2 U koliko će nasleđena imovina u slučaju ne postojanja testameta postati državna imovina, sporazum zainteresovanih lica o predhodnom postojanju testameta, o formi i njegovom sadržaju važi samo uz saglasnost ovlašćenog predstavnika opštine. Ukoliko među zainteresovanim licima ima takvih kojima nedostaje radna sposobnost onda navedeni sporazum važi samo uz saglasnost starateljskog organa.

Član 153.

153.1 Zapisnik o proglašavanju testameta uz izvorni, verbalni, usmeni testament odnosno zapisnik o saslušanju svedoka usmenog testameta, ili zapisnik o saslušanju svedoka usmenog testameta će se dostaviti ostavinskom sudu, a sud koji je proglasio testamenat će zadržati njihovu kopiju.

153.2 Testamenat napisan od izvornog ostavioca testameta, dokumenat o usmenom testametu, zapisnik o saslušanju svedoka usmenog testameta kao i zapisnik o sadržaju izgubljenog ili uništenog testameta pisanog od ostavioca testameta će se čuvati na sudu odvojeno od dosijea ostalih predmeta, a njihova overena kopija će se priložiti u dosije predmeta.

153.3 O proglašenom testametu sud obaveštava Registar testameta.

d) Postupak na sudu po prijemu smrtovnice

Član 154.

154.1 Nakon što se primi smrtovnica sud će konstatovati da li je nadležna za razmatranje nasleđene imovine, i ako utvrdi da nije nadležna proslediće predmetni dosije sudu za koji misli da je nadležan.

154.2 U koliko sud kod kog je pristigla smrtovnica utvrdi da je za razmatranje pitanja nasleđa nadležan organ inostrane države, rešenjem će se proglasiti nanadležan i obustaviće započeti postupak.

Član 155.

Ukoliko je ostavilac nasleđa zadužio jedno lice da sprovede testament, sud će o tome obavestiti izvršioca testamenta i pozvaće ga da u određenom roku izjavi da li prihvata dužnost kojom je zadužen.

Član 156.

156.1 U koliko se očekuje rođenje deteta koje bi imalo pravo nasleđa, nasledni sud će o tome obavestiti organ starateljstva.

156.2 U koliko starateljski organ ne postupa drugačije onda će se o pravima ne rođenog deteta brinuti jedan od njegovih roditelja.

Član 157.

157.1 U koliko se iz smrtovnice vidi da ostavioc nasleđa nije ostavio imovinu, ili da je ostavio samo pokretnu imovinu, i ni jedan od naslednika ne traži da se pitanje razmotri, onda će sud rešenjem odlučiti da se nasleđena imovina ne razmatra.

157.2 Kada sud odluči da se na razmatra nasledna imovina, a među naslednicima ima takvih koji nemaju radnu sposobnost a ni roditelje da se brinu o njihovim interesima, onda sud o jednoj takvoj stvari treba da obavesti organ starateljstva.

157.3 U koliko je sud odlučio da se ne izvrši razmatranje stvari zbog razloga iz stava 2 ovog člana, lica koja imaju pravo nasleđivanja mogu da ostvare svoja prava koja im pripadaju kao naslednici pokretajući nasledni postupak.

Član 158.

U slučajevima kojima se prema zakonu može tražiti izdvajanje nasleđene imovine od imovine naslednika, sud po predlogu ovlašćenih lica nalaže takvo izdvajanje primenjujući odgovarajuće odredbe ovog zakona o privremenim merama za obezbeđivanje nasleđene imovine.

e) Raspravljjanje zaostavštine

Član 159.

159.1 Raspravljjanje zaostavštine se vrši na sudskom ročištu.

159.2 U pozivu za ročište sud će zainteresovana lica obavestiti o pokretanju postupka, i postojanju testamenta ako postoji, i pozvati da odmah dostave sudu pismeni testamenat odnosno ispravu o usmenom dokumentu, ukoliko oni postoje, ili da naznače svedoke usmenog testamenta.

159.3 Sud će u pozivu upozoriti zainteresovana lica da do okončanja naslednog postupka imaju pravo da daju izjavu na sudu o tome da li prihvataju nasleđe ili ga se odriču, a ako ne dođu na ročište ili na daju izjavu, jer će sud odlučiti o njihovom pravu na osnovu podataka koji se nalaze u dopisima predmeta.

Član 160.

160.1 O početku postupka za razmatranje nasledne imovine, ukoliko je preminuli ostavio testamenat, sud će obavestiti i pozvaće ih na ročište i ona lica koja po samom zakonu bi mogla da imaju pravo nasleđa.

160.2 U koliko je preminuli odredio izvršioca njegovog testamenta, sud će ga obavestiti o započetom postupku.

Član 161.

161.1 U koliko sud nije upoznat o tome da li ostavioc nasleđa ima naslednika, sud će putem javnog oglasa pozvati lica koja imaju pravo nasleđa da se prijave sudu u roku od šest meseci od dana objavljivanja u " Službenom listu Kosova".

161.2 Oglas će se staviti i na oglasnoj tabli suda , a u slučaju potrebe on će objaviti i naneki drugi prikladan način.

161.3 Sud postupa prema odredbama stava 1. i 2. ovog člana i kada je nasledniku naimenovan privremeni predstavnik , zbog toga što mu se ne zna mesto boravka, ili pošto naslednik ili njegov zakonski zastupnik , koji nemaju ovlašćenog zastupnika, se nalaze u inostranstvu, a dostava dopisa nije mogla da se obavi prema pravilima Zakona o parničnom postupku.

161.4 Nakon isteka roka iz stava 1ovog člana sud će voditi nasledni postupak na osnovu izjave imenovanog staratelja i podataka sa kojima sud raspolaže.

Član 162.

162.1 Na ročištu za razmatranje nasledne imovine sud će razmatrati sva pitanja koja se odnose na imovinu ostavioca imovine, a posebno onu koja se odnosi na pravo nasleđa, veličinu naslednog dela i pravo legatara

162.2 O pravima iz stava 1 ovog člana sud odlučuje u načelu, nakon što uzme potrebne izjave zainteresovanih lica.

162.3 O pravima lica koja nisu došla na ročište i pored njihovog redovnog pozivanja sud odlučuje na osnovu podataka koje poseduje i imajući u vidu njihove pismene izjave koje stignu do trenutka donošenja rešenja o nasleđu.

Član 163.

163.1 Tokom trajanja postupka zainteresovana lica mogu dati izjavu u vezi sa nasleđem i kada nisu prisutna ostala zainteresovana lica, a i ne postoji potreba da se takvim licima pruži prilika da se izjasne u vezi sa izjavama ostalih zainteresovanih lica.

163.2 U koliko sud sumnja da lice koje na osnovu samog zakona ima pravo na nasleđe je jedini naslednik ili je najbliži rođak ostavioca nasleđa , može da sasluša i lica za koja smatra da bi mogla imati isto ili veće pravo na nasleđe. Takva lica sud može da pozove i putem oglasa prema odredbama člana 162 ovog zakona.

Član 164.

164.1 Svako lice je ovlašćeno , ali niko nije primoran da da izjavu o nasleđu.

164.2 Lice koje nije dalo izjavu o odustajanju od nasleđa smatraće se da želi da bude naslednik.

164.3 Lice koje je dalo važeću izjavu kojom prihvata nasleđe , nema pravo da je kasnije opozove.

164.4 U koliko je naslednik prihvatio nasleđe ili je odustao od nasleđa , izjavu o tome treba on lično da potpiše ili njegov zakonski zastupnik. Ukoliko su oni nepismeni (ne znaju pisati i čitati) onda na pismenoj izjavi stavljaju otisak svog kažiprsta.

164.5 U koliko naslednik ili njegov zastupnik nije u stanju da potpiše izjavu o nasleđu dovoljno je da ovlašćenom licu pred kime se daje izjava , kaže razloge za nešto tako, a on te razloge zabeleži u zapisnik.

164.6 Potpis u dokumentu koji sadrži izjavu o nasleđu kao i potpis na ovlašćenju za davanje izjave o nasleđu, treba da budu overene od nadležnog organa.

164.7 U izjavi o nasleđu se treba navesti da li prihvata ili odustaje od dela koji mu pripada na osnovu zakona ili na osnovu testamena, ili se ona odnosi na neophodni deo. Kada nedostaje pomenuto specificiranje smatra se da se izjava odnosi na sve osnove za nasleđe.

Član 165.

165.1 Verbalnu izjavu o odustajanju od nasleđa, naslednik može dati u ostavinskom sudu ili u nakom drugom nadležnom sudu.

165.2 Prilikom davanja izjava o odustajanju od nasleđa, sud će obavestiti naslednika o mogućnosti da odustaje samo u svoje ime, ili u ime svojih potomaka.

Član 166.

166.1 Nasledni sud prekida postupak i upućuje naslednika da pokrene parnični postupak na sudu ili postupak u upravnom organu ukoliko su među njima sporne činjenice od kojih zavisi neko njihovo pravo u vezi sa nasleđem.

166.2 Sud i će naročito postupiti na način predviđen odredbom iz stava 1. ovog zakona kada su sporne:

a) činjenice od kojih zavisi pravo na nasleđe, a posebno valjanost ili sadržaj testamenta ili odnos naslednika i ostavioca nasleđa, na osnovu čega dolazi do nasleđivanja prema zakonu;

b) činjenice od kojih zavisi osnovanost zahteva nadživelog bračnog druga i potomaka naslednika, koji su zajedno živeli sa ostaviocem nasleđa u istoj porodici, da se iz zaostavštine izdvoje stvari iz kućnog domaćinstva koje služe za ispunjavanje svakodnevnih potreba;

c) činjenice od kojih zavisi veličina naslednog dela, vrednost neophodnog dela, a posebno dela koje se obuhvata (računa) u nasledni deo;

d) činjenice od kojih zavisi zakonska osnovanost izuzimanja naslednika od nasleđa, ili postojanje razloga za nedostojan nasleđivanja zaostavštine ostavioca imovine;

e) činjenice u vezi sa okolnostima da je povukao neki naslednik od nasleđivanja.

166.3 U koliko u slučajevima pomenutim u stavu 2 ovog člana ne postoji spor oko činjenica, ali među strankama postoji spor u vezi sa primenom prava(pravnih normi) nasledni sud u naslednom postupku sam razmatra pitanja pravne prirode.

Član 167.

Sud neće prekinuti nasledni postupak u slučaju iz stava 1. člana 166. ovog zakona, ukoliko je reč o sporu oko činjenica, čije postojanje pretpostavlja sam zakon, o činjenicama koje su opšte poznate, i kada su sporne činjenice koje se mogu utvrditi na osnovu javnih dokumenata ili privatnih ali overenih dokumenata. U ovim slučajevima sud na osnovu svog slobodnog ubeđenja o postojanju pomenutih činjenica, odnosno da sadržaj pomenutih dokumenata daje rešenje o nasleđu, a stranku koja pretenduje suprotno sud upućuje da pokrene parnični postupak, odnosno postupak u upravnom organu.

Član 168.

168.1 U koliko među učenicima u naslednom postupku dođe do spora oko činjenica od kojih zavisi određeno pravo na legat ili neko drugo pravo iz naslednog prava, sud će uputiti učesnike da pokrenu parnični postupak ili upravni postupak ali neće prekinuti nasledni postupak.

168.2 ukoliko u slučaju iz stava 1 ovog člana ne postoji spor oko činjenica nego samo u vezi sa primenom prava, nasledni sud će pitanja pravne prirode razmotriti i rešiti u naslednom postupku.

Član 169.

169.1 Sud će prekinuti nasledni postupak i uputiće stranke da pokrenu parnični ili upravni postupak ukoliko su među njima sporne činjenice:

a) od koji zavisi celina nasledne imovine;

b) od kojih zavisi predmet legata.

169.2 Sud neće prekinuti nasledni postupak u slučaju iz stava 1. ovog člana ukoliko su sporne činjenice koje mogu da konstatuju na osnovu javnih ili privatnih ali službeno overenih dokumenta na osnovu slobodnog ubeđenja da je sadržaj takvih dokumenata tačan, i da donese rešenje o nasleđu, a lice koje pretenduje suprotno upućuje da u parničnom ili upravnom postupku utvrdi tačnost njegove pretenzije.

169.3 Kada sud u slučaju iz stava 1 ovog člana prekine nasledni postupak treba da konstatuje da nisu ispunjeni pretpostavkama za donošenje delimičnog rešenja o nasleđu, i ako je ispunjeno sud treba to da donese.

169.4 Prekidanje postupka iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na ono što je obuhvaćeno putem delimičnog rešenja o nasleđu

Član 170.

170.1 Sud će uputiti stranku na pokretanje parničnog ili onog administrativnog postupka, čije pravo smatra manje pouzdanim.

170.2 Ukoliko sud obustavi nasledni postupak onda on odredi jedan rok koji ne može trajati više od 30 dana, u okviru koga treba da se pokrene parnični postupak odnosno administrativni postupak u nadležnom organu. Učesnici na nasleđivanju postupku dase uputen za iniciranje parnicne postupke ili upravnog je dužan da obavesti sud da vršio na takvog upućivanje na određenim roka.

170.3 Ukoliko stranka postupa prema odluci suda i pokrene u određenom roku parnični ili administrativni postupak, obustava naslednog postupka traje dok se ne okonča nasledni ili administrativni postupak pravosnažnom odlukom.

170.4 Ukoliko stranka u okviru određenog roka ne postupa prema odluci suda, obustavljen postupak će se nastaviti i okončati, ne uzimajući u obzir zahtev u vezi sa kojim je stranka upućena da pokrene parnični odnosno administrativni postupak. U takvom slučaju stranka koja je bila upućena da pokrene parnični ili administrativni postupak svoje pravo može da ostvari na postupku na koji je bio upućen.

170.5 Ukoliko je ostavinski sud postupao u skladu sa odredbom iz stava 4 ovog člana, ali i u slučaju da je naslednu imovinu razmatrao i pored činjenice da je trebalo da uputi stranku, da pokrene parnični ili administrativni postupak, onda pravosnažno rešenje ne čini prepreku da se na zahtev stranke kasnije pokrene parnični ili onaj administrativni postupak.

f) Rešenje o nasleđivanju

Član 171.

171.1 Kada sud u naslednom postupku konstatuje kojim licima pripada pravo na nasleđe, proglasiće ova lica naslednicima putem svog rešenja o nasleđu.

171.2 Rešenje o nasleđu treba da sadrži:

a) ime i prezime umrlog i ime jednog od njegovih roditelja, dan rođenja i državljanstvo umrlog, a po mogućnosti lični broj građana, a za lica preminula u braku i prezime koje su nosili pre stupanja u brak;

b) nepokretnost sa podacima iz javnih knjiga potrebnih za registrovanje, kao i pokretne stvari i ostala prava za koja je sud konstatovao da se odnose na nasleđenu imovinu;

c) ime i prezime naslednika, njegovo boravište, odnos naslednika prema ostaviocu nasleđa, da li nasleđuje ostavioca nasleđa na osnovu zakona ili testamenta, a ako je više naslednika i nasledni deo svakog, od njih naznačen prelomnom linijom a po mogućnosti jedinstven lični broj naslednika;

d) da li je uslovljeno, oročeno, ograničeno ili zaduženo, i u korist koga, pravo naslednika;

e) ime i prezime, mesto boravka lica kojima je pripadalo u naslednoj imovini pravo legata ili nekog drugog prava iz nasleđa, tačnim beleženjem ovog prava, i prema mogućnosti njihov lični broj.

Član 172.

Ukoliko u naslednom postupku svi naslednici i legatari sporazumom predlože sudu podelu i način podele, sud takav sporazum, sud takav sporazum inkorporiše u rešenje o nasleđu. Sud postupa tako i kada vrši podelu nasledne imovine usvajajući zahtev naslednika koji je živeo u porodičnoj zajednici sa umrlim, da mu se ostave određene stvari koje služe za svakodnevne potrebe ili za obavljanje funkcije.

Član 173.

173.1 Rešenje o nasleđu se dostavlja svim naslednicima i legatarima, kao i licima koja su tokom trajanja naslednog postupka podneli zahtev za nasleđe.

173.2 Pravosnažno rešenje o nasleđu se dostavlja nadležnom poreskom organu i organu za vođenje javnih knjiga.

Član 174.

174.1 U rešenju o nasleđu pošto ono postane pravosnažno sud nalaže da treba da se izvrše potrebne registracije u javnu knjigu u skladu sa pravilima o takvoj knjizi.

174.2 U rešenju o nasleđu, nakon što ono postane pravosnažno, sud će naložiti da se predaju ovlašćenim licima pokretne stvari koje su bile položene na sudu ili kod trećeg lica.

174.3 Ukoliko je putem testamenta nasledniku naloženo ispunjavanje ili obezbeđivanje obaveze u korist lica koje nije sposobno da se brine o svojim interesima i pravima, ili za ostvarivanje neke javne koristi, sud će odrediti potrebne sigurnosne mere.

Član 175.

Kada je pravo naslednika uslovljeno, oročeno ili zaduženo naredbom, sud će po predlogu ovlašćenih lica izreći privremene sigurnosne mere.

Član 176.

176.1 U koliko naslednici ne osporavaju legat, sud i pre nego što donese rešenje o nasleđu po zahtevu legatara može da donese posebno rešenje o legatu

176.2 U takvom slučaju će se shodno primenjivati odredbe o upisu u javnu knjigu i o predaji pokretnih stvari, koje se nalaze na čuvanje na sudu ili kod trećeg lica.

Član 177.

Kada je celokupnost nasledne imovine samo delimično nesporno, sud nakon što konstatuje

ko su naslednici odnosno legatari će doneti delimično rešenje o nasleđu kojim se odrede naslednici i legatari i deo nesporne imovine koja ulazi u naslednu imovinu.

Član 178.

178.1 Smatra se da je putem pravosnažnog rešenja o nasleđu u kojem je konstatovano šta ulazi u naslednu imovinu, ko je naslednik umrlog, koliko je veliko deo imovine koji mu pripada, da li je ograničeno ili zaduženo nasledno pravo, i na koji način, kao i da li postoji i koja prava legata postoje. Sve to važi i za delimično rešenje o nasleđe u pogledu onoga što je konstatovano putem njega.

178.2 Ono što je konstatovano putem pravosnažnog rešenja o nasleđu se može osporiti samo od onoga koji nije vezan takvim rešenjem prema odredbama ovog zakona. On može da učini jednu takvu stvar samo na parničnom postupku pokrenutom protiv lica u čiju je korist konstatacija koja se osporava putem tužbe.

Član 179.

179.1 Pravosnažno rešenje se ne odnosi na lica koja tvrde da im pripada neko pravo u vezi sa onim što je konstatovano da spada u naslednu imovinu, ukoliko nisu učestvovali kao stranka na razmatranju nasledne imovine i nisu bili lično i redovno pozivani da učestvuju u njoj.

179.2 Pravosnažno rešenje se ne odnosi na lica koja tvrde da im je nakon smrti ostavioca nasleđa pripadalo pravo nasleđa na osnovu testamenta ili zakona, ili im je pripadalo pravo legata ukoliko nisu učestvovali kao stranka na razmatranju nasledne imovine, i nisu bili lično i redovno pozivani za učestvovanje na njoj.

Član 180.

Pravosnažno rešenje se odnosi na lica koja su kao stranka učestvovala na razmatranju nasledne imovine, ili koji su bili pozvani za učestvovanje na njemu lično i redovno, ali ne i kada se radi o:

- a) prava koja o njima proizilaze iz testamenta koji je pronađen nakon okončanja naslednog postupka;
- b) pravo konstatovanja, koje je zavisilo od načina rešavanja neke sporne činjenice u parničnom ili administrativnom postupku, za čije pokretanje je postojalo uputstvo suda ili je trebalo da postoji pre nego što rešenje o nasleđu postane pravosnažno;
- c) ukoliko su ispunjeni uslovi pod kojima će se moći u parničnom postupku predložiti obnova postupka okončanog pravosnažnom presudom.

Član 181.

181.1 Lice koje je verovalo, prilikom sticanja imovinskog prava nad nekom stvari ili prava koje pripada nasledniku postupao je verujući u verodostojnost pravosnažnog rešenja o nasleđu, ne znajući da takva konstatacija nije za lice od koga je to dobio, ipak je postao vlasnik stvari ili stečenog prava kao što bi stekao kada bi licu koje je isključeno, stvarno pripadalo pravo na nasleđe kao što je navedeno u pravosnažnom rešenju o nasleđu.

181.2 Ovim se pravilom ne diraju odredbe o sticanju poverenja u istinitost i popunjavanju javne knjige a ni na odredbe o sticanju pokretnih stvari od nevlasnika

g) Zahtevi naslednika nakon pravosnažnosti rešenja o nasleđu

Član 182.

182.1 Ukoliko se nakon što je rešenje o nasleđu postalo pravosnažno pronađe vlasništvo koje nije obuhvaćeno ovim rešenjem sud neće razmatrati ponovo zaostavštinu, nego će tu imovinu novim rešenjem podeliti shodno predhodnom rešenju o nasleđu. To pravilo ne važi ukoliko je neko od naslednika odustao od nasleđa ili je deo nasleđa dao konasledniku.

182.2 Ukoliko ranije nije razmatrana zaostavština sud će je razmatrati samo ako se pronađena imovina sastoji od nepokretnosti ili od prava koja su jednaka sa takvim stvarima.

182.3 Ukoliko se pronađena imovina sastoji od pokretnih stvari ili od prava koja se baziraju na takvim stvarima sud će pokrenuti postupak za razmatranje nasleđene imovine (zaostavštine) samo po zahtevu zainteresovanih lica.

Član 183.

183.1 Ukoliko se nekon što je rešenje o nasleđu postalo pravosnažno pronađe testament ostavioca , sud će ga oglasiti a zapisnik o oglašavanju i kopiju testamenta će dostaviti ostavinskom sudu a original će zadržati kod sebe.

183.2 U slučaju iz stava 1 ovog člana ostavinski sud neće ponovo razmatrati nego će obavestiti zainteresovana lica o objavljenom testamentu i skrenuće im pažnju da svoja prava mogu da ostvare u parničnom postupku.

Član 184.

Lice koje nije vezano rešenjem za nasleđe ili legat , koji misli da mu pripadaju prava naslednika ili legatara mogu da ostvare takva prava samo u parničnom postupku.

Član 185.

185.1 Nakon što postane pravosnažno rešenje o nasleđu ili o legatu , stranke imaju pravo da u roku i iz razloga zbog kojih se može tražiti obnova parničnog postupka, tužbom pokrenuti parnični postupak i na njemu da ostvare svoja prava

185.2 U parničnom postupku iz stava 1. ovog člana sud o postojanju pretpostavke za obnovu procesa neće odučiti o predhodnim stvarima (prejudiciranim)

h) Postupak u slučaju kada je nadležan sud strane države

Član 186.

186.1 Ukoliko je za razmatranje nasledne imovine nadležan organ u inostranstvu, sud na čijoj je teritoriji preminuo ostavilac, će nakon što primi smrtovnicu objaviti oglas kojim će pozvati sve državljanine koji pretenduju da su naslednici , legatari, ili poverioci ostavioca, da u roku utvrđenom u oglasu koji ne može biti kraći od 30 dana a ni duži od šest meseci , koji počinje da teče danom objavljivanja oglasa, u Službenom listu Kosova, da prijave sudu takve pretenzije. Putem oglasa se obaveštavaju oni koji bi mogli imati pretenzije da će se pokretne stvari ostavioca predati inostranom kompetentnom organu, ili licu koje ovlasti takav organ ukoliko ne podnesu na vreme zahteve koji imaju u odnosu na zaostavštinu umrlog.

186.2 Osim što će se objaviti u "Službenom listu Kosova" oglas će se objaviti i na oglasnoj tabli suda , a u slučaju potrebe i na neki drugi prikladan način. Jedan primerak oglasa se dostavlja diplomatskom ili konzularnom predstavniku odgovarajuće zemlje u našoj državi.

186.3 Sud neće objaviti oglas ukoliko zaostavština koja se nalazi u našoj zemlji je male vrednosti.

186.4 ukoliko sud ne objavi oglas zaostavština umrlog će se predati inostranom nadležnom organu ili licu koje ovlašćuje takav organ samo nakon što isteknu tri meseca od dana smrti stranog državljana.

Član 187.

187.1 Ukoliko neko lice koje smatra sebe naslednikom ili legatarom ostavioca podnese zahtev sudu onda će sud zadržati zaostavštinu odnosno jedan njen deo koji je potreba za pokrivanje takvog zahteva dok ne postane pravosnažna odluka inostranog organa u vezi sa takvim zahtevom.

187.2 Pravosnažu odluku inostrano organa uz pretendovan zahtev naš sud sprovodi nad zaostavštinom ili njenim zadržanim delom a eventualni ostatak dostavlja organu inostrne države.

Član 188.

Ukoliko neki poverioc ostavioca podnese sudu zahtev koji ima prema ostaviocu onda će sud zadržati onoliko pokretnih stvari iz zaostavštine koliko je dovoljno za pokrivanje takvog zahteva. takve stvari će se zadržati dok se ne ostvare ili dovoljno osigura zahtev poverioca.

Član 189.

189.1 Ukoliko je za razmatranje zaostavštine inostranog državljana u pogledu njegove pokretne imovine nadležan inostrani organ , sud će ako svi naslednici koji se nalaze na Kosovu, predlože da se razmatranje stvari izvrši na našem sudu , pozvati naslednike i legatara van naše zemlje, da u roku od šest meseci od dana uručenja poziva podnesu prigovor zbog nenadležnosti našeg suda , pod pretnjom da će razmatranje zaostavštine izvršiti naš sud.

189.2 Poznati naslednici kojima nije poznato mesto boravka će biti pozvani putem oglasa koji će se objaviti u " Službenom listu Kosova " na oglasnoj tabli suda , a u slučaju potrebe i na neki drugi prikladan način. Jedan primerak oglasa će se dostaviti diplomatskom ilikonzularnom predstavniku odgovarajuće zemlje koja se nalazi u našoj zemlji.

189.3 Ukoliko nijedan od naslednika ili legatara izvan naše zemlje ne podnese prigovor o nekompetentnosti našeg suda , u roku iz stava 1 ovog član, naš sud nakon isteka ovog roka će izvršiti razmatranje zaostavštine stranog državljanina.

2) Upravljanje i korišćenje zajedničkih stvari

Član 190.

U postupku upravljanja i korišćenja zajedničkih stvari sud reguliše način upravljanja i upotrebe zajedničkih stvari suvlasnika , sukorisnika i i drugih sudržalaca zajedničkih stvari (zajedničari).

Član 191.

191.1 Postupak za upravljanje i i korišćenje zajedničke stvari se pokreće po predlogu lica koje misli da je povređen u pravu upravljanja i korišćenja zajedničke stvari.

191.2 Predlog treba da sadrži podatke o zainteresovanim licu i o stvari koja je predmet procediranja, kao i razloge zbog kojih se pokreće postupak.

191.3 Predlog se podnosi sudu na čijoj se teritoriji nalazi stvar a ukoliko se ona prostire na teritoriji više sudova predlog se može podneti svakom od tih sudova.

Član 192.

192.1 Po prijemu predloga sud će zakazati ročište na koje će pozvati sve zainteresovane stranke , ukazaće im na mogućnost i pomoći im da sporazumno urede način upravljanja , odnosno korišćenja zajedničke stvari.

192.2 Sporazum zainteresovanih stranki sud će uneti u zapisnik kao sudsko poravnanje, pošto ih obavesti o prirodi, pravnom dejstvu i posledicama sudskog poravnanja.

Član 193.

193.1 Ako se zainteresovana lica ne sporazumeju, sud će izvesti potrebne dokaze i na osnovu rezultata celokupnog postupka doneti rešenje kojim će urediti način korišćenja i upravljanja zajedničkom stvari po odgovarajućim zakonskim propisima materijalnog prava vodeći računa o njihovim posebnim i zajedničkim interesima.

193.2 Kada se predlogom traži uređenje korišćenja zajedničke stana ili poslovnih prostorija , sud će naročito urediti koje će prostorije zajedničari koristiti posebno a koje zajednički kako će se snositi troškovi korišćenja prostorija.

Član 194.

194.1 Kada je među zainteresovanim licima sporno pravo na stvar koja je predmet postupka ili je sporan obim prava sud će uputiti predlagača da u roku od 15 dana pokrene parnicu , ili upravni postupak pred državnim organom, radi rešenja spornog prava , odnosno pravnog odnosa. Tokom ovog roka vanparnični postupak ostaje u prekidu.

194.2 Ukoliko predlagač ne pokrene postupak u roku utvrđenom u stavu 1 ovog člana , smatra se da je predlog povučen.

194.3 Sud može privremeno do donošenja odluke nadležnog organa urediti odnose zainteresovanih lica u pogledu upravljanja , i korišćenja zajedničke stvari kad to okolnosti konkretnog slučaja zahtevaju, naročito da bi se sprečila znatnija šteta, samovlašće ili očita nepravda za nekog od zainteresovanih lica.

194.4 Odredbe stava 3 ovog člana primeniće se i kada su zainteresovana lica sudržaoci stvari, koji ne raspolažu dokazima o zakonitom osnovu sticanja državnine.

Član 195.

Zainteresovana lica imaju pravo da u parničnom postupku ostvare svoja prava u odnosu na stvar o čijem je upravljanju odnosno korišćenju odlučeno pravosudnim rešenjem donetim u ovom vanparničnom postupku.

Član 196.

196.1 Odredbe ovog zakona o upravljanju i korišćenju zajedničkih stvari se primenjuju i na sopstvenike posebnih delova zgrade u pogledu upravljanja i korišćenja zajedničkih delova zgrade kao celina ili samo nekim posebnim delovima zgrade , u kom slučaju se zainteresovana lica smatraju vlasnicima samo tih delova zgrada, ako sa uređenjem njihovih uzajamnih odnosa ne dira u prava sopstvenika drugih delova zgrade.

196.2 Odnosi između sopstvenika posebnih delova zgrade se uređuju se u skladu sa zakonskim propisima o posebnim delovima zgrade.

3) Deoba zajedničkih stvari i suvlasničke imovine

Član 197.

U ovom vanparničnom postupku za deobu stvari i suvlasničke nepokretnosti sud odlučuje o deobi i način deobe takvih stvari.

Član 198.

198.1 Postupak deobe stvari i suvlasničke nepokretnosti može pokrenuti svojim predlogom svaki od suvlasnika.

198.2 Predlog podnet sudu treba da obuhvati sve suvlasnike. predlog treba da sadrži podatke o predmetu deobe , o veličini delova kao i ostalim stvarnim pravima svakog suvlasnika. Za nepokretnosti se trebaju navesti katastarski podaci kao i oni iz knjige nepokretnosti. Uz predlog se trebaju priložiti dokazi o pravu svojine, pravu službenosti i ostala stvarna prava kao i o posedovanju nepokretnosti.

Član 199.

Predlozi o deobi suvlasničkih stvari se podnosi sudu na čijem se području nalazi takva stvar, a ako se on nalazi na području više sudova onda se predlog može podneti bilo kom od tih sudova.

Član 200.

200.1 Ako sud postupajući po predlogu jednog suvlasnika, konstatuje da je među zajedničarima sporno pravo na stvari koje su predmet deobe ili udeo u zajedničkim stvarima , odnosno imovini koja je zajednička, ili kada konstatuje da je sporna okolnost koje stvari odnosno koja prava spadaju u zajedničku imovinu , prekinuče postupak i uputiti predlagača da u roku od 15 dana tužbom pokrene parnični postupak.

200.2 Ako predlagač u određenom roku ne pokrene postupak smatraće se da je predlog povukao.

Član 201.

Sud će po prijemu predloga zakazati ročište na koje će pozvati sve suvlasnike i lica koja po predmetu deobe imaju neko stvarno pravo.

Član 202.

Ako suvlasnici ili lica koja po predmetu deobe imaju neko stvarno pravo, tokom procesuiranja stvari postignu poravnanje o uslovima i načinu deobe, sud će poravnanje uneti u zapisnik kao sudsko poravnanje.

Član 203.

203.1 Ako lica iz člana 202. ovog zkona ne postignu sporazum o uslovima i načinu deobe , sud će ih saslušati izvešće potrebne dokaze, a kad je to nužno i izvršice i veštačenje, pa će na osnovu rezultata celokupnog postupka u skladu sa odgovarajućim zakonskim propisima materijalnog prava doneti rešenje o deobi zajedničkih stvari ili suvlasničke imovine. Prilikom donošenja odluke sud treba da ima u vidu opravdane zahteve i interese suvlasnika i lica koja u predmetu deobe imaju neko stvarno pravo.

203.2 Pri odlučivanju kome treba da pripadne određena stvar sud će naročito imati u vidu posebne potrebe određenog suvlasnika zbog kojih ta stvar treba da pripadne upravo njemu.

203.3 Ako se deoba stvari treba izvršiti putem njegove prodaje , prodaja će se dozvoliti i izvršiti prema odredbama Zakona o izvršnom postupku.

Član 204.

204.1 Rešenje o deobi sadrži: predmet, uslove i način deobe , podatke o fizičkim delovima stvari, i pravima koja su pripadala suvlasnicima, kao i pravima i obavezama suvlasnika utvrđene putem deobe.

204.2 Rešenjem o deobi sud će odlučiti o načinu ostvarivanja službenosti, i drugih stvarnih prava na delovima stvari koja je fizički podeljena među suvlasnicima.

Član 205.

U postupku uređenja međa (zemljišne granice) sud utvrđuje granicu između susednih nepokretnosti kada su međni znaci uništeni, oštećeni ili pomereni.

Član 206.

206.1 Predlog za uređenje međa susednih zemljišnih parcela može podneti svaki od sopstvenika odnosno korisnika tih parcela , a kad je to zakonom određeno i ovlašćeni organ.

206.2 Predlog mora da sadrži podatke o sopstvenicima odnosno korisnicima susednih parcela, i o zemljišnim parcelama između kojih se međa uređuje, sa oznakama tih parcela iz zemljišnih i katastarskih knjiga, razloge zbog kojih se postupak pokreće, kao i vrednost sporne granične površine.

Član 207.

207.1. Po prijemu predloga sud može zakazati ročište u sudu na koje će pozvati učesnike radi pokušaja sporazumnog uređenja međa.

207.2 Ako se učesnici ne sporazumeju sud će zakazati ročište na licu mesta, na koje će pored učesnika pozvati veštaka geometra ili nekog druge odgovarajuće profesije, a po potrebi i predložene svedoke .

207.3 U pozivu za ročište učesnicima postupka se nalaže da podnesu sve isprave , skice i druge dokaze od značaja za uređenje međe.

207.4. U pozivu učesnici će se upozoriti na posledice nedolaska na zakazano ročište

Član 208.

Ukoliko učesnik postupka koji je podneo predlog o uređenju međe ne dođe na ročište a bio je uredno pozvan , ročište će se održati ukoliko to predloži njegov protivnik. Ako protivnik predlagača ne predloži vođenje ročišta u slučaju odsustva predlagača smatraće se da je predlagač povukao predlog.

Član 209.

209.1 Ako među učesnicima u postupku postoji spor o međaškoj površini čija vrednost ne prelazi vrednost spora male vrednosti u parničnom postupku, sud će rešiti u postupku uređenje međe na osnovu jačeg prava, a ako to nije moguće na osnovu poslednjeg mirnog poseda. Ukoliko se spor ne može rešiti ni na ovaj način sud će međašku površinu podeliti po pravičnosti.

209.2 Ako se učesnici u postupku predhodno sporazumeju sud može da izvrši uređenje međe na osnovu katastarskih planova koji su na snazi.

209.3 Sud može urediti među na osnovu jačeg prava bez obzira na vrednost sporne međaške površine, ukoliko se učesnici u postupku predhodno sporazumeju o tome.

Član 210.

Ako među učesnicima u postupku postoji spor o međaškoj površini čija vrednost prelazi vrednost spora male vrednosti u parničnom postupku, a ne postignu sporazum u smislu stava 3 člana 209, ovog zakona, sud će ih uputiti da tužbom pokrenu parnični postupak u cilju rešavanja spora. U ovom slučaju vanparnični postupak se okončava bez meritorne odluke.

Član 211.

211 1čištu za uređenje međa sud će na licu mesta utvrditi graničnu liniju između zemljišnih parcela učesnika i obeležiti je vidljivim i postojećim graničnim znacima.

211.2 jama preduzetim na ročištu za uređenje međa sastavlja se zapisnik u koji se unosi naročito:

- a) opis zatečenog stanja
- b) sadržaj izjava učesnika
- c) sadržaj izjava veštaka i svedoka

211.3 Uz zapisnik se prilaže ; skica zatečenog stanja, skica stanja uspostavljenog uređenjem međe

Član 212.

U dispozitivu rešenja o uređenju međe sud opisuje graničnu liniju između zemljišnih parcela učesnika, pozivajući se na skicu nastalog stanja koje se smatra deo rešenja.

Član 213.

Sud se neće baviti uređenjem međe na građevinskom zemljištu na kome ne postoji pravo vlasništva, osim slučajeva kada nije izvršena parcelizacija zemljišta prema odredbama zakona za regulisanje prostornog uređenja.

Član 214.

Poravnanje za uređenje međe koje je postignuto na ročištu, se može pobiti putem tužbe samo ako je sklopljeno u zabludi ili pod uticajem nasilja ili prevare bilo koga od učesnika u postupku.

4) Određivanje nadoknade za eksproprisanu nepokretnost

Član 215.

U postupku određivanja naknade za eksproprisanu nepokretnost sud određuje visunu nadoknade za eksproprisanu nepokretnost kada korisnik eksproprijacije i raniji sopstvenik pred nadležnim upravnim organom nisu zaključili sporazum o naknadi za eksproprisanu nepokretnost.

Član 216.

216.1 Ako učesnici u postupku eksproprijacije nisu postigli sporazum o naknadi za eksproprisanu nepokretnost u roku od dva meseca od dana pravosnažnosti rešenja o eksproprijaciji nadležan administrativni organ dostavi pravosnažno rešenje o eksproprijaciji, uz sve dopise i dokaze za isplatu ponuđenog iznosa naknade sopstveniku, ili za njeno polaganje na sudu na čijoj se teritoriji nalazi eksproprisanu nepokretnost u cilju određivanja naknade.

216.2 Organ iz stava 1 ovog člana može i pre isteka roka od dva meseca da dostavi rešenje o eksproprijaciji uz dopise nadležnog suda, ako iz izjave bivšeg vlasnika konstatuje da se ne može postići sporazum o naknadi.

216.3 Ako nadležni organ ne postupa na osnovu odredbi iz stava 1 ovog člana bivši vlasnik ima pravo da se neposredno prijavi nadležnom sudu sa zahtevom da mu se odredi naknada za eksproprisanu nepokretnost.

Član 217.

217.1 Postupak za određivanje naknade za eksproprisanu nepokretnost nadležni sud pokreće i vodi po službenoj dužnosti, ako mu se od nadležnog organa koji je izvršio eksproprijaciju dostavi predmet. U protivnom bez pokretanja bivšeg sopstvenika eksproprisanu nepokretnost ne počinje postupak određivanja naknade.

217.2 Postupak iz stava 1 ovog člana se treba okončati što pre a najkasnije u roku od 60. dana od dana njegovog početka na sudu.

Član 218.

218.1 Sud će odrediti ročište na kome će se dati mogućnost učesnicima da se izjasne o formi, obimu, odnosno visini naknade, kao i dokazi o vrednosti eksproprisanu nepokretnosti koji će se uzeti po službenoj dužnosti.

218.2 Na sudskom ročištu sud će koristiti i ostale dokaze predložene od učesnika u postupku, ako konstatuje da su oni značajni za određivanje naknade, u slučaju potrebe se može odrediti i izvođenje dokaza putem veštačenja.

Član 219.

219.1 Ako učesnici u postupku sklope sporazum da se naknada za eksproprisanu zgradu ili stan odredi u obliku davanja druge zgrade ili stana sporazumom će odrediti i rok za izvršenje uzajamnih obaveza.

219.2. Ako ne sami učesnici sporazuma odrede rok za ispunjavanje uzajamnih obaveza, onda će sud rešenjem o određivanju naknade, odrediti rok za iseljavanje iz eksproprisanu zgradu, odnosno iz stana kao posebnog dela zgrade, onako kako predviđe zakon o eksproprijaciji nepokretnosti.

219.3 Odredbe stava 1 ovog člana shodno se primenjuju i na zemljoradnika, kad mu je po sporazumu sa korisnikom eksproprijacije ili na njegov zahtev naknada za ekspropisano poljoprivredno zemljište određena davanjem u svojину druge nepokretnosti.

Član 220.

220.1 Pošto utvrdi sve važne činjenice, sud donosi rešenje kojim određuje oblik i obim odnosno visinu naknade za ekspropisano nepokretnost.

220.2 Ako učesnici u postupku zaključče sporazum o obliku i obimu odnosno visini naknade sud će svoje rešenje zasnovati na njihovom sporazumu ukoliko nađe da nije u suprotnosti sa odredbama sa kojima su uređeni svojinski odnosi nad nepokretnostima.

Član 221.

Odredbe o postupku određivanja naknade za ekspropisano nepokretnost shodno se primenjuju i u drugim slučajevima kada se ranijem sopstveniku po zakonu priznaje pravo na naknadu za nepokretnost na koju je izgubio pravo svojine ili neko drugo stvarno pravo.

Član 222.

Troškove postupka o određivanju naknade za ekspropisano nepokretnost snosi korisnik eksproprijacije, osim troškova koji su izazvani neopravdanim postupcima ranijeg sopstvenika nepokretnosti.

POGLAVLJE V

IV. Regulisanje ostalih vanparničnih pitanja

1) Sastavljanje i potvrđivanje sadržine isprava

Član 223.

223.1 U postupku za sastavljanje ili potvrđivanje sadržine isprava sud sastavlja i potvrđuje ispravu kada je za nastanak prava ili punovažnoti pravnog posla potrebno postojanje javne isprave.

223.2 U skladu sa odredbom stava 1 ovog člana sastavlja se i sudski testament.

Član 224.

224.1 Za sastavljanje ili potvrđivanje isprave mesno je nadležan svaki stvarno nadležan sud.

224.1 U slučajevima zakonom predviđenim ispravu sastavlja i ili potvrđuje sudija

Član 225.

Isprava se sastavlja na sudu, a van suda kada učesnik nije sposoban da dođe u sud ili kad za to postoje drugi opravdani razlozi.

Član 226.

Pre nego što pristupi sastavljanju isprave sudija utvrđuje identitet predlagača. Kada sudija ne poznaje predlagača lično i po imenu njegov identitet se utvrđuje javnom ispravom sa fotografijom, ili izjavom samo jednog svedoka, čiji se identitet konstatuje putem javne isprave sa fotografijom.

Član 227.

Ako je predlagač nepismen, nem ili slep ili ne poznaje jezik koji je u službenoj upotrebi u sudu sastavljanje isprave se vrši u prisustvu dva punoletna svedoka koje sudija lično poznaje ili čiji je identitet utvrdio javnim ispravama sa fotografijom.

Član 228.

228.1 Ako predlagač ne zna jezik na kome se stavlja isprava sudija će ispravu sastaviti uz učešće sudskog tumača

228.2 Ako je predlagač gluvo-nem ili slep sudija će ispravu sastaviti uz učešće tumača koji se sa predlagačem može sporazumeti.

Član 229.

Svedoci pri sastavljanju isprave mogu biti lica koja su pismena i koja poznaju službeni jezik i jezik predlagača a ako je učasnik nem svedoci treba da su u stanju da se sa njim sporazumeju.

Član 230.

Pošto utvrdi da postoje uslovi iz člana 229 ovog zakona sudija takođe treba da utvrdi da li postoji slobodna volja da se zaključi pravni posao. Sudija je dužan da objasni učesnicima u postupku smisao pravnog posla, da im ukaže na njegove posledice i da ispita da li je pravni posao dozvoljen odnosno da nije u suprotnosti sa prinudnim propisima.

Član 231.

231.1 Ako sudija utvrdi da nisu ispunjeni uslovi iz člana 230 ovog zakona, rešenjem će odbiti da sastavi ispravu.

Član 232.

232.1 O sastavljanju isprave sastavlja se zapisnik u koji se unosi način na koji je utvrđen identitet učesnika, svedoka i tumača koji su prisustvovali sastavljanju isprave.

232.2 Zapisnik potpisuju učesnici i svedoci. Uz zapisnik se prilaže primerak sastavljene i potpisan.

Član 233.

233.1 Kada se treba sastaviti sudski testament, prilikom njegovog sastavljanja ne mogu biti svedoci:

- a) potomci zaveštaoca;
- b) njegovi usvojenici i njihovi potomci;
- c) njegovi predhodnici uključujući i njegovog oca i dedu i njihove prvostepene potomke;
- d) njihove rođake po uspravnoj liniji do trećeg stepena;
- e) supružnike svih ovih lica;
- f) bračni drug zaveštaoca.

233.2 Oredbe stava 1 ovog člana se shodno primenjuju i u vezi sa sudskim tumačem.

Član 234.

234.1 Kada sasluša kazivanje zaveštaoca sudija će njegovu izjavu verno uneti u zapisnik, po mogućnosti rečima zaveštaoca, pazeći pri tome da volja zaveštaoca bude jasno izražena.

234.2 U zapisnik će se uneti i sve okolnosti koje bi mogle biti važne za punovažnost dokumenta. Kada je to potrebno sudija će zaveštaocu objasniti propise koji ograničavaju zaveštaoca u raspolaganju svojom imovinom, putem testamenta

Član 235.

Pošto zaveštalac sam pročita zapisnik o sudskom testamentu i izjavi da je njegova poslednja volja u svemu verno uneta , sudija će ovo potvrditi u samom testamentu.

Član 236.

236.1 Ako je testament stavljen u prisustvu dva svedoka zbog toga što zaveštalac ne zna da čita , sudija će mu pročitati testament , a potom će zaveštalac , pošto izjavi da je to njegov testament, u prisustvu svedoka potpisati ili staviti na njega otisak kažiprsta.

236.2 Ako zaveštalac ne poznaje jezik koji je u službenoj upotrebi u sudu ili je nem ili gluv , sudija će preko sudskog tumača pročitati testament , a zaveštalac će preko tumača izjaviti da je testament njegov.

236.3 Svedoci će se potpisati na samom testamentu , a sudija će na samom testamentu potvrditi da su izvršene sve radnje pomenute u ovom članu.

Član 237.

237.1 Ako se zapisnik o sastavljanju testameta sastoji od više listova , ovi će se prošiti jemstvenikom, i oba kraja jemstvenika zapečatiti sudskim pečatom.

237.2 Svaki list zapisnika će zaveštalac potpisati posebno, odnosno na njemu staviti otisak kažiprsta. na kraju zapisnika označiće se od koliko se listova sastoji testament.

Član 238.

Ako je testament sastavljen u sudu na čijoj teritoriji zaveštalac nema mesto boravka, sud je dužan da odmah o tome obavesti sud na čijoj je teritoriji njegovo mesto boravka

Član 239.

239.1 Kada zaveštalac opozove svoj testament , na opozivanje testameta shodno će se primenjivati odredba ovog zakona o sastavljanju testameta.

239.2 Opozivanje testameta će se zabeležiti na samom testamentu koji se čuva u sudu.

Član 240.

240.1 Sud potvrđuje sadržinu isprave ako je to predviđeno zakonom.

240.2 Potvrđivanje sadržaja isprave se vrši na samoj ispravi potpisom sudije i stavljanjem pečata suda na ispravu.

240.3 Po izvršenom potvrđivanju isprave sud predaje učesnicima originalan primerak ove isprave.

2) Čuvanje isprave

Član 241.

Sud je dužan primiti na čuvanje određenu ispravu kad je to izričito zakonom predviđeno za određenu vrstu isprava ili kada je to potrebno radi obezbeđenja određenih imovinskih ili drugih prava.

Član 242.

Isprava se može predati na čuvanje svakom sudu stvarne nadležnosti, pod uslovom da se identitet podnosioca isprave utvrđuje prema odredbama člana 226 ovog zakona.

Član 243.

243.1 O prijemu isprave na čuvanje sud sastavlja zapisnik u koji se unosi kako je utvrđen identitet podnosioca isprave na čuvanje, kao i naziv i vrsta isprave.

243.3 Isprava primljena na čuvanje se stavlja u poseban omot, zapečati i čuva odvojeno od ostalih spisa.

Član 244.

244.1 Kada primi na čuvanje testament koji nije sastavljen u sudu, zaveštalac ga lično predaje sudu u otvorenom ili zatvorenom omotu.

244.2 Ako se na čuvanje predaje otvoren testament, sudija će ga pročitati zaveštaocu i ukazati mu na eventualne nedostatke zbog kojih testament ne bi bio punovažan.

Član 245.

245.1 Ako su svedoci usmenog testameta podneli sudu pismeno, koje sadrži volju zaveštaoca, sud će prijem ovog pismena zapisnički utvrditi, staviti u poseban omot i zapečatiti.

245.2 Na način predviđen članom 243 ovog zakona će sud postupiti i kada svedoci usmenog testameta dođu u sud da usmeno ponove izjavu zaveštaoca.

245.3 Prilikom uzimanja izjave svedoka, sud će nastojati da utvrdi izjavu volje zaveštaoca, a pored toga će ispitati okolnosti od kojih zavisi punovažnost usmenog testameta.

Član 246.

Pošto primi ispravu na čuvanje sud će podnosiocu isprave izdati potvrdu o prijemu gde se upisuje o kakvoj se ispravi radi.

Član 247.

Ako se isprava o testamentu, osim sudskog testameta preda na čuvanje sudu na čijem području zaveštalac nema svoje prebivalište, sud je dužan da o tome odmah izvesti sud na čijem području zaveštalac ima prebivalište.

Član 248.

248.1 Isprava koja se nalazi na čuvanju kod suda vratiće se podnosiocu isprave na njegov zahtev, ili njegovom punomoćniku koji ima overeno punomoćje. Iz overenog punomoćja se treba videti da je reč o ovlašćenju radi povlačenja isprave stavljene na čuvanje u sudu.

248.2 O vraćanju isprave sastaviće se zapisnik u kome će se navesti način na koji je utvrđen identitet lica kome se vraća isprava. Ako se isprava vraća punomoćeniku, punomoćje će se priložiti zapisniku i zadržati u sudu.

3) Poništavanje isprave

Član 249.

249.1 U postupku za poništavanje domaće isprave na kojoj se neposredno zasniva neko materijalno pravo i čije je posedovanje nužno za ostvarivanje toga prava može se proglasiti u sudskom postupku da je isprava izgubila svoju važnost ako je izgubljena, ukradena, izgorela ili na bilo koji drugi način nestala ili uništena, osim ako je zakonom zabranjeno poništenje takve isprave.

249.2 Pod uslovima iz stava 1 ovog člana može se poništiti i isprava na kojoj se zasniva neko nematerijalno pravo, ako ne postoje podaci na osnovu kojih nadležni organ može da izda duplikat takve isprave.

Član 250.

250.1 O predlogu za poništavanje isprave koju je izdao upravni organ ili pravno lice odlučuje nadležni sud na čijem se području nalazi sedište izdavaoca isprave

250.2 O predlogu za poništavanje isprave kada je u u ispravi naznačeno mesto ispunjenja obaveze , odlučuje isključivo sud na čijem se području nalazi mesto ispunjenja obaveze.

250.3 Ukoliko se o predlogu iz stava 1 i 2 ovog člana ne može odrediti nadležan sud , onda o predlogu o poništenju isprave odlučuje sud na čijoj se teritoriji nalazi sedište , prebivalište odnosno boravište predlagača.

Član 251.

251.1 Predlog za poništenje isprave može da podnese svako lice koje je na osnovu te isprave ovlašćeno da ostvaruje neko pravo ili ima pravni interes da se nestala isprava poništi.

251.2 Predlog o poništenju isprave treba da sadrži:

- a) vrstu isprave,
- b) naziv i sedište ili ime, prezime i prebivalište izdavaoca isprave,
- c) iznos obaveze,
- d) mesto i datum izdavanja isprave,
- e) mesto ispunjenja obaveze
- f) da li glasi na ime ili po naredbi ili na donosioca
- g) činjenice iz kojih proizilazi da je predlagač ovlašćen da podnese predlog
- h) da postoji verovatnoća da je isprava nestala ili uništena.

251.3 Uz predlog o poništenju se prilaže i prepis isprave ako postoji.

251.4 Jednim se predlogom može zahtevati poništenje više isprava pod uslovom da je isti sud mesno nadležan.

Član 252.

252.1 Ako pri predhodnom ispitivanju predloga iz člana 251 ovog zakona sud nađe da nisu ispunjene pretpostavke za pokretanje postupka za poništenje isprave predlog će rešenjem odbaciti.

252.2 Ako predlog ne odbaci, sud će naložiti izdavaocu isprave i poveriocu da se u određenom roku izjasne da li je isprava čije se poništenje zahteva bila izdata i da li postoje i koje smetnje za sprovođenje daljeg postupka.

Član 253.

253.1 Po prijemu izjašnjenja lica iz stava 2 člana 251 ovog zakona sud će oglasom objaviti pokretanje postupka za poništenje isprave.

253.2 Oglas sadrži naročiti:

- a) bitne sastojke isprave potrebne za njeno identifikovanje.

- b) rok u kome se imaju podneti prijave ili prigovori protiv predlagača
- c) poziv da se isprava pokaže sudu ili izvesti sud o licu i prebivalištu lica koje drži ispravu,
- d) upozorenje da će se isprava sudski poništiti ako se u oglasnom roku sa predmetnom ispravom ne prijavi sudu ili ne stavi prigovor protiv predloga za poništenje isprave,
- e) upozorenje da dužnik po ovoj ispravi ne može punovažno ispuniti svoju obavezu, niti obnoviti ili zameniti ispravu, niti izdati nove kupone ili talone ,
- f) kao i obaveštenje da imalac ne sme preneti prava iz ove isprave.

Član 254.

254.1 Oglas iz člana 253 ovog člana će se dostaviti svim zainteresovanim licima, istači će se na oglasnoj tabli suda , i jedanput objaviti o trošku predlagača u Službenom listu Kosova " ili na drugi pogodan način.

254.2 Oglasni rok teče od dana kada je oglas objavljen . Ako je oglas objavljen na oba načina iz stava 1 ovog člana , onda oglasni rok teče od dana objave u listu u kome je kasnije objavljen.

Član 255.

255.1 Dužnik ne sme ispuniti obavezu iz isprave čije se poništenje traži niti ispravu preinačiti obnoviti ili preneti na drugo lice, niti za nju izdati nove kupone ili talone od momenta kad mu je dostavljen oglas , ili kada je na bilo koji način saznao za pokretanje postupka radi poništenja isprave.

255.2 Zabrana iz stava 1 ovog člana traje sve dok rešenje o poništenju isprave ili obustavi postupka ne postane pravosnažno. Dužnik se može osloboditi obaveze samo ako iznos duga uplati u depozit suda.

Član 256.

256.1 Dužnik po ispravi čije se poništenje traži ovlašćen je da zadrži ispravu ako mu bude podnesena radi ispunjenja obaveze ili ako je do nje došao na drugi način.

256.2 Dužnik je dužan da zadržanu ispravu odmah preda sudu kod koga se vodi postupak za poništenje sa naznačenjem ličnog imena i adrese lica koje mu je ispravu predalo.

Član 257.

Sud će obustaviti postupak za poništenje isprave ako predlagač povuče predlog ili ako predlagač u određenom roku ne položi u sudski depozit novčani iznos potreban za objavljivanje oglasa, ili ako treće lice podnese sudu ispravu ili dokaže pred sudom postojanje isprave čije se poništenje zahteva.

Član 258.

Pre donošenja rešenja sud je dužan da obavesti predlagača o svakoj prijavi trećeg lica i da je na vreme izvršeno takvo obaveštenje.

Član 259.

Kada sud nađe da su ispunjeni uslovi za dalje postupanje, i pošto protekne oglasni rok zakazače ročište na koje se pozivaju predlagač , izdavalac isprave, dužnik po ispravi i sva lica koja su se prijavila sudu, odnosno koja su podnala prigovore protiv predloga za poništenje isprave.

Član 260.

260.1 Po održanom ročištu a na osnovu rezultata postupka , sud donosi rešenje kojim priznaje predlog i poništava ispravu, ili o odbijanju predloga kao neosnovanog.

260.2 Rešenje o poništenju isprave sadrži podatke o izdavaocu isprave i predlagaču , kao i bitne sastojke isprave uz označenje iznosa obaveze ako glasi na ispunjenje novčane obaveze.

260.3 Rešenje se dostavlja svim zainteresovanim licima.

Član 261.

261.1 Protiv rešenja kojim se predlog za poništenje isprave se odbacuje odnosno odbija ili postupak obustavlja žalbu može da podnese samo predlagač.

261.2 Protiv rešenja o poništenju isprave žalbu može da podnese izdavalac isprave i dužnik iz te isprave, kao i lice ovlašćeno na osnovu isprave ako nije predlagač.

Član 262.

262.1 Pravosnažno rešenje kojim se isprava poništava zamenjuje poništenu ispravu dok se ne izda nova.

262.2 Na osnovu pravosnažnog rešenja o poništenju isprave predlagač može od dužnika ostvarivati sva prava koja proističu iz te isprave, ili koja mu pripadaju na osnovu njega, a može zahtevati da mu se o njegovom trošku izda nova isprava uz predaju rešenja o poništenju

4) Sudski depozit

Član 263.

263.1 U sudski depozit se mogu predati novac, hartije od vrednosti i druge isprave koje se mogu unovčiti, plemeniti metali, dragocenosti i drugi predmeti izrađeni od plemenitih metala, kada je to zakonom ili drugim pravnim odredbama predviđeno.

263.2 Sud je dužan da primi u depozit i druge predmete kad je zakonom određeno da dužnik može položiti stvar koju duguje kod suda za poverioce.

Član 264.

Predmeti iz člana 263. ovog zakona se mogu predati svakom stvarno nadležnom sudu. Takvi predmeti se predaju sudu u mestu ispunjenja obaveze, osim ako razlozi ekonomičnosti ili priroda pravnog posla zahtevaju da se polože sudu u mestu gde se stvar nalazi, a mogu se predati i drugom sudu kad je to zakonom određeno.

Član 265.

265.1 Predlog za predaju stvari sadrži opis predmeta, njegovu vrednost, razloge zbog kojih se predaju predmeti, ime i prezime lica u čiju korist se on predaje, kao i uslove pod kojima se predmet predaje.

265.2 Putem predloga se mogu predložiti i odgovarajuća probna sredstva.

Član 266.

Sud će rešenjem odbaciti predlog ako oceni da nisu ispunjeni uslovi za prijem predmeta u depozit ili ako predlagač u roku od 15 dana ne predujmi troškove čuvanja.

Član 267.

Ako sud ne odbaci predlog doneče rešenje o prijemu predmeta odnosno novca u sudski depozit i odrediti način čuvanja.

Član 267.

Ako sud ne odbaci predlog doneče rešenje o prijemu predmeta odnosno novca u sudski depozit i odrediti način čuvanja.

Član 268.

Ako je deponovanje izvršeno u korist određenog lica sud će pozvati to lice da u roku od 15 dana primi predmet iz depozita ako ispunji određeni uslov za predaju.

Član 269.

269.1 Ako je predmet depozita novac ili strana valuta sud je dužan da u roku od tri dana od dana prijema novca, odnosno strane valute položi na poseban račun banke za protok isplata, ili u drugu ovlašćenu banku, ukoliko posebnim propisima nije drukčije određeno.

269.2 Plemenite metale, stvari izrađene od plemenitih metala i druge dragocenosti, kao i hartije od vrednosti sud će u roku od tri dana predati ovlašćenoj banci, ako posebnim odredbama nije drugačije određeno.

Član 270.

270.1 Druge predmete koji se ne mogu čuvati u sudskom depozitu sud će na predlog predlagača odrediti da se predaju na čuvanje javnom skladištu ili nekom drugom licu koje se bavi čuvanjem stvari.

270.2 Pre nego što sud poveri predmet depozita na čuvanje javnom skladištu ili drugom licu sud će izvršiti popis i procenu stvari i o tome sastaviti zapisnik.

Član 271.

Pre donošenja rešenja o prijemu predmeta na čuvanje sud će naložiti stranki da položi u depozit potreban predujam za podmirivanje troškova čuvanja i rukovanja deponovanim predmetima.

Član 272.

272.1 Ako lice u čiju korist je predat predmet izjavi da isti ne prima, sud će o tome izvestiti stranku koja je deponovala stvar i tražiti od njega da se u određenom roku izjasni povodom nastale okolnosti.

272.2 Ako lice u čiju je korist primljen predmet u sudski depozit isti ne podigne u roku od 15 dana sud će rešenjem pozvati deponenta da preuzme deponovan predmet.

272.3 Predmeti primljeni u sudski depozit se izdaju ovlašćenom licu na osnovu rešenja suda koji je izvršio njihov prijem u sudski depozit.

Član 273.

Kad se u sudski depozit predaju predmeti za koje deponent ne zna kome licu treba da se predaju, ili ako ne zna koji od više deponovanih ovlašćenom licu predmeta sud će zakazati ročište na koje će pozvati deponenta i sva zainteresovana lica radi sporazumevanja kome licu pripada deponovani predmet.

Član 274.

274.1 Ako se uredno pozvana lica ne pojave na sudsko ročište ili ako se pojave na ročište ali se među njima ne postigne sporazum kome će od njih deponovana stvar, sud će ih rešenjem uputiti da u parničnom postupku ostvaruju svoje pravo na deponovan predmet.

274.2 U rešenju za upućivanje na parnični postupak sud određuje rok za podizanje tužbe. O tome će sud za vanparnične sporve obavestiti stranku koja je deponovala određenu stvar.

274.3 Ukoliko se pokrene parnični postupak , onda sud za vanparnični postupaki obustavlja vanparnični postupak, i čeka da se donese pravosnažno rešenje.

274.4 Ukoliko se ne pokrene parnični postupak u određenom roku sud će rešenjem pozvati stranku koja je deponovala stvar sa ciljem da je uzme iz depozita.

Član 275.

Rešenje kojim se određuje izdavanje predmeta iz depozita sadrži naročito:

- a) ime i prezime lica koje je ovlašćeno za podizanje predmeta iz depozita
- b) način, rok i uslov za preuzimanje deponovanih stvari,
- c) kao i upozorenje na pravne posledice ako oni ne budu preuzet u roku određenom od suda, ili u roku kada po zakonu zastareva pravo za izdavanje deponovanih predmeta.

Član 276.

Rešenjem kojim se određuje izdavanje deponovanih predmeta utvrdiće se troškovi koji su nastali u vezi sa čuvanjem i rukovanjem predmetima i ko je dužan da ih nadoknadi.

Član 277.

Čuvar kome je sud poverio čuvanje predmeta, primljenih u depozit, može izdati predmet ovlašćenom licu samo na osnovu rešenja suda i na način kako je to u sudu određeno.

Član 278.

Ako lice u čiju korist je predmet primljen u sudski depozit ili deponent, koji je uredno pozvan da preuzme deponovani predmet, isti ne podigne u roku od godinu dana od dana prijema urednog poziva , sud će rešenjem utvrditi da je predmet postao državna svojina , odnosno da pravo raspolaganja pripada opštini na čijoj se teritoriji nalazi sedište suda.

Član 279.

279.1 Predmet koji na osnovu pravosnažnog rešenja iz člana 278 ovog zakona postao državno vlasništvo se predaje opštini na čijoj se teritoriji nalazi sedište suda u kome je on deponovan .

279.2 O predaji predmeta iz stava1 ovog člana sud će sastaviti zapisnik.

V Prelazne i završne odredbe

Član 280

Ako je pre početka primene ovog zakona doneto rešenje kojim se prvostepeni postupak okončava dalji postupak će se sprovesti prema odredbama ovog zakona.

Član 281.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje se primenjivati Zakon o vanparničnom postupku ("Službeni list SAPK" br.42/86).

Član 282.

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 03/ L-007

20. Novembar 2008

Proglašeno dekretom Br. DL-068-2008, dana 13.12.2008, od Predsednika Republike Kosovo, Dr.Fatmir Sejdiu.